

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΥΠΟΘΕΣΗ Β.Κ. κατά ΕΛΛΑΔΟΣ

(Αριθμός προσφυγής 58165/10)

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ

12 Δεκεμβρίου 2013

*Η απόφαση αυτή θα καταστεί οριστική σύμφωνα με τους όρους που αναφέρονται
στο άρθρο 44 § 2 της Συμβάσεως. Δύναται να υποστεί βελτιώσεις ύφους.*

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

Στην υπόθεση Β.Κ. κατά Ελλάδος,

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (πρώτο τμήμα), το οποίο συνεδρίασε και συγκροτήθηκε σε σώμα με την εξής σύνθεση:

Isabelle Berro- Lefèvre, Πρόεδρος

Elisabeth Steiner,

Khanlar Hajiyev,

Λίνος-Αλέξανδρος Σισιλιάνος,

Erik Møse,

Ksenija Turkovic,

Dmitry Dedov, Δικαστές

Και με τον κ. *André Wampach*, ως Αναπληρωτή Γραμματέα του τμήματος,

Αφού σκέφτηκε, σε μυστική διάσκεψη αυτού την 19^η Νοεμβρίου 2013, εξέδωσε την παρούσα απόφαση, την οποία έλαβε κατά την παραπάνω ημερομηνία:

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Κατ' αρχάς, για την υπόθεση αυτή, κατατέθηκε προσφυγή (αριθμός 58165/10), στρεφόμενη κατά του Ελληνικού Δημοσίου, και με την οποία ο κύριος Β.Κ., γεωργιανός υπήκοος, («ο αιτών»), προσέφυγε στο Δικαστήριο στις 4 Οκτωβρίου 2010 δυνάμει του άρθρου 34 της Σύμβασης διαφύλαξης των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών («η Σύμβαση»).

2. Ο αιτών εκπροσωπείται από τον κ. Θεμ. Τσιάτσιο, δικηγόρο Θεσσαλονίκης. Η ελληνική κυβέρνηση («Η Κυβέρνηση») εκπροσωπείται από τους πληρεξουσίου του οργάνου της, Κα Φ. Δεδούση πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και κα Χατζηπαύλου, δικαστική αντιπρόσωπο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους. Η γεωργιανή κυβέρνηση, η οποία έλαβε κοινοποίηση της αιτήσεως (άρθρα 36§ 1 της Συμβάσεως και 44 § 1 α του κανονισμού), εξέφρασε την πρόθεσή της να ασκήσει το δικαίωμα παρέμβασής της στη διαδικασία. Παρά ταύτα, δεν υπέβαλε προτάσεις εντός της τακτής προθεσμίας.

3. Ο αιτών προβάλλει παραβίαση των άρθρων 3,5§ 1 και 5§4 της Συμβάσεως.

4. Στις 17 Μαρτίου 2011, η αίτηση κοινοποιήθηκε στο ελληνικό δημόσιο. Όπως το άρθρο 29§ 1 της Συμβάσεως το επιτρέπει, το δικαστήριο αποφάσισε ότι το Τμήμα θα αποφαινέτο ταυτόχρονα τόσο ως προς το παραδεκτό όσο και επί της ουσίας της αιτήσεως.

ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΙ ΙΣΧΥΡΙΣΜΟΙ**1. ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ**

5. Ο αιτών γεννήθηκε το 1970.

6. Κατέχοντας γεωργιανό διαβατήριο και με ημερομηνία λήξης το έτος 2001 και με άδεια παραμονής (βίζα) για είκοσι δύο ημέρες, έφθασε στην Ελλάδα, στις 12 Φεβρουαρίου 1997. Στις 26 Ιουλίου 2001, του χορηγήθηκε άδεια παραμονής ισχύος μέχρι τις 26 Ιανουαρίου 2002. Στις 30 Ιουνίου 2003, ο αιτών ζήτησε από τη Νομαρχία Θεσσαλονίκης άδεια εργασίας καθώς και παράταση της αδειάς παραμονής. Του χορηγήθηκε βεβαίωση σχετική με τα αιτήματα αυτά.

7. Στις 11 Ιανουαρίου 2004, οι αρχές, έχοντας προβεί στη διαπίστωση ότι ο αιτών παρέμενε παρανόμως στο ελληνικό έδαφος, τον ενημέρωσαν ότι υπήρχε η πιθανότητα να απελαθεί και ότι είχε δικαίωμα να καταθέσει εντός προθεσμίας 120 ωρών, τις αντιρρήσεις του για το ζήτημα αυτό, είτε προφορικά είτε εγγράφως.

8. Στις 19 Ιανουαρίου 2004, Ο Διοικητής της ελληνικής αστυνομίας, του Τμήματος Αλλοδαπών Θεσσαλονίκης διέταξε την απέλαση του αιτούντος χωρίς την κράτησή του, υπό τον όρο ότι θα εγκατέλειπε το ελληνικό έδαφος εντός προθεσμίας τριάντα ημερών. Ταυτόχρονα, ο αιτών ενεγράφη στο μητρώο ανεπιθυμητών και καταχωρίσθηκε στο ηλεκτρονικό σύστημα Schengen, μέχρι τις 19 Ιανουαρίου 2009. Η απόφαση διελάμβανε ότι η εκτέλεση της απέλασης θα αναστείλετο σε περίπτωση άσκησης προσφυγής εκ μέρους του αιτούντος.

9. Στις 14 Οκτωβρίου 2005, μετά την υποβολή προσφυγής από τον αιτούντα, ο γενικός γραμματέας της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ακύρωσε την απόφαση της 19^{ης} Ιανουαρίου 2004. Κάλεσε επίσης τον αιτούντα να υποβάλει το αργότερο την 31^η Δεκεμβρίου 2005 τα δικαιολογητικά για την τακτοποίηση της κατάστασής του. Δυνάμει του άρθρου 91§ 11 του νόμου 3386/2005, οι υπήκοοι τρίτων χωρών οι οποίοι διέμεναν στην Ελλάδα μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου 2004 είχαν τη δυνατότητα τακτοποίησης της κατάστασής τους, καταθέτοντας αιτήσεις στα δημαρχεία από την 1^η Οκτωβρίου 2005 έως την 31^η Δεκεμβρίου 2005.

A. Η κράτηση του αιτούντος με σκοπό την απέλασή του και οι σχετικές διαδικασίες

10. Καθώς ο αιτών δεν προσκόμισε τα δικαιολογητικά αυτά, συνελήφθη στις 20 Ιανουαρίου 2007. Στις 23 Ιανουαρίου 2007, Ο Διοικητής του Τμήματος Αλλοδαπών Θεσσαλονίκης διέταξε την απέλασή του και την κράτησή του με τον λόγο ότι κρίθηκε επικίνδυνος φυγής (άρθρα 76§§ 1 β) και 3 του νόμου αριθ. 3386/ 2005). Στις 27 Ιανουαρίου 2007, ο αιτών μεταφέρθηκε στο κέντρο κράτησης καταστολής και λαθρομεταναστών της Θεσσαλονίκης στα κρατητήρια της Διεύθυνσης Ασφαλείας Θεσσαλονίκης, εν όψει της διαδικασίας απέλασης.

11. Στις 30 Μαρτίου 2007, ο αιτών μεταφέρθηκε στη Διεύθυνση Αλλοδαπών Αττικής για να παρουσιαστεί ενώπιον του προξένου Γεωργίας, για να αναγνωριστεί η ιδιότητά του ως υπηκόου του Κράτους αυτού και να του αποδοθεί προσωρινός τίτλος ταξιδιού.

12. Στις 20 Απριλίου 2007, ο αιτών αφέθη ελεύθερος γιατί είχε κρατηθεί επί τρεις μήνες χωρίς να λάβει χώρα η απέλασή του. Κατ' εφαρμογήν του άρθρου 78 του νόμου 3386/2005, ο Διοικητής του Τμήματος Αλλοδαπών Αττικής ανέστειλε την εκτέλεση απέλασης για περίοδο τριών μηνών (υπό τον όρο ότι ο αιτών θα εμφανίζεται δύο φορές τον μήνα στο αστυνομικό τμήμα) και του έθεσε τακτή προθεσμία τριών μηνών για να εγκαταλείψει το ελληνικό έδαφος.

13. Στις 8 Οκτωβρίου 2007, ο αιτών συνελήφθη εκ νέου από την αστυνομία Θέρμης, με τον λόγο ότι παρέμενε παράνομα στην Ελλάδα, δεδομένου ότι η προθεσμία των τριών μηνών είχε εκπνεύσει. Με απόφαση που εκδόθηκε αυθημερόν, η Διεύθυνση αλλοδαπών Θεσσαλονίκης διέταξε την κράτησή του αιτούντος (για περίοδο μη δυνάμενη να υπερβεί τους τρεις μήνες), με σκοπό την εκτέλεση της απόφασης απέλασης της 23^{ης} Ιανουαρίου 2007. Στις 10 Οκτωβρίου 2007, μεταφέρθηκε στη διεύθυνση Ασφαλείας Θεσσαλονίκης για να συνεχιστεί η κράτησή του με στόχο την απέλαση.

14. Στις 27 Νοεμβρίου 2007, η Διεύθυνση Ασφαλείας Θεσσαλονίκης κάλεσε τον πρόξενο της Γεωργίας να παράσχει στον αιτούντα προσωρινά ταξιδιωτικά έγγραφα.

15. Στις 8 Ιανουαρίου 2008, ο αιτών αφέθη ελεύθερος γιατί η προθεσμία των τριών μηνών είχε λήξει. Εκλήθη να εγκαταλείψει το ελληνικό έδαφος εντός προθεσμίας δέκα ημερών.

16. Στις 22 Ιανουαρίου 2008, ο πρόξενος της Γεωργίας ενημέρωσε τη Διεύθυνση Ασφαλείας Θεσσαλονίκης ότι είχε κατοχυρωθεί πλέον η ιδιότητα

γεωργιανού υπηκόου του αιτούντος και ότι ήταν δυνατόν να του δοθούν ταξιδιωτικά έγγραφα.

17. Στις 12 Μαΐου 2008, ο αιτών συνελήφθη εκ νέου, με τον λόγο ότι η προθεσμία των έξι ημερών που του είχε επιβληθεί είχε λήξει χωρίς ο ίδιος να έχει εγκαταλείψει το ελληνικό έδαφος.

18. Με απόφαση της 12^{ης} Μαΐου 2008, ο Διευθυντής της Διεύθυνσης Ασφαλείας Αλλοδαπών Θεσσαλονίκης διέταξε την κράτηση του αιτούντος για χρόνο που δεν μπορούσε να υπερβεί τους τρεις μήνες και μέχρις ότου η απέλαση, που είχε αποφασιστεί στις 23 Ιανουαρίου 2007, εκτελεστεί. Η απόφαση έκρινε ότι ο αιτών ήταν επικίνδυνος φυγής.

19. Στις 24 Μαΐου 2008, Η Διεύθυνση ασφαλείας Θεσσαλονίκης κάλεσε τον πρόξενο της Γεωργίας να εφοδιάσει με προσωρινό ταξιδιωτικό έγγραφο τον αιτούντα για να καταστεί δυνατή η απέλαση.

20. Ωστόσο, στις 5 Αυγούστου 2008, όπως ο πρόξενος της Γεωργίας δεν είχε απαντήσει, ο διευθυντής του Τμήματος Αλλοδαπών έθεσε τέλος στην κράτηση του αιτούντος και τον διέταξε να εγκαταλείψει άμεσα την Ελλάδα.

21. Στις 12 Ιουνίου 2010, ο αιτών συνελήφθη εκ νέου και ο Διοικητής του Τμήματος Αλλοδαπών διέταξε την κράτησή του, με σκοπό την απέλαση (που είχε αποφασιστεί στις 23 Ιανουαρίου 2007), για προθεσμία η οποία δεν μπορούσε να υπερβεί τους έξι μήνες (σύμφωνα με το άρθρο 76§ 3 όπως τροποποιήθηκε του νόμου 3386/ 2005), με τον λόγο ότι δεν είχε εγκαταλείψει το ελληνικό έδαφος εντός της τακτής προθεσμίας και ότι ήταν ύποπτος φυγής.

22. Στις 2 Ιουλίου 2010, ο αιτών προέβαλε αντιρρήσεις κατά της απόφασης αυτής, ενώπιον του προέδρου του διοικητικού Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης. Ζητούσε να αφηθεί ελεύθερος επικαλούμενος ότι δεν ήταν δυνατόν να απελαθεί άμεσα, δεδομένου ότι δεν ήταν επικίνδυνος για τη δημόσια τάξη και ασφάλεια, δεν ήταν ύποπτος φυγής και είχε κατοικία γνωστή στις αρχές όπου αυτές θα μπορούσαν εύκολα να τον αναζητήσουν. Επεσήμαινε εξάλλου, ότι, είχε κρατηθεί από τις 12 Ιουνίου 2010 σε κελί του χώρου της συνοριακής Αστυνομίας της Θέρμης, υπό εξαιρετικά δυσμενείς συνθήκες: το κελί στο οποίο είχε « στοιβαχθεί» με πολλούς άλλους κρατούμενους, δεν είχε ντους ούτε κρεβάτια, δεν υπήρχαν οι στοιχειώδεις συνθήκες υγιεινής και δεν υπήρχε καμία δυνατότητα να ασκηθεί.

23. Στις 5 Ιουλίου 2010, ο πρόεδρος του διοικητικού πρωτοδικείου της Θεσσαλονίκης απέρριψε τις αντιρρήσεις αυτές με την ακόλουθη αιτιολογία:

«(...) το δικαστήριο δέχεται ότι ο ενδιαφερόμενος βρίσκεται στην Ελλάδα από τα μέσα του έτους 1997, ότι δεν προέβη σε τακτοποίηση της παραμονής του, ότι κατ' επανάληψη απέφυγε να συμμορφωθεί με το διατακτικό των αποφάσεων των αστυνομικών αρχών που τον διέταζαν να εγκαταλείψει τη χώρα, ότι επέδειξε συμπεριφορά παραβατική κατ' εξακολούθηση, ότι (... έλαβε προσωρινό ταξιδιωτικό τίτλο (με ισχύ από τις 29 Ιουνίου 2010 έως τις 29 Ιουλίου 2010), από το γενικό προξενείο της Γεωργίας και ότι εντός των προσεχών ημερών θα μεταφερθεί από το διεύθυνση Αλλοδαπών Αττικής με σκοπό την εκτέλεση της διοικητικής απόφασης απελάσεως. Το δικαστήριο κρίνει ότι ο ενδιαφερόμενος είναι ύποπτος φυγής. Εάν αρθεί η κράτησή του, είναι δυνατόν να αποτελέσει εμπόδιο και θα αποφύγει την εκτέλεση της απόφασης απελάσεως.»

24. Στις 27 Ιουνίου 2010, ο αιτών μεταφέρθηκε στο κέντρο καταστολής της λαθρομετανάστευσης του Ασπροπύργου, για να απελαθεί, διότι ο πρόξενος της Γεωργίας είχε εν τω μεταξύ εκδόσει προσωρινά έγγραφα τα οποία ίσχυαν μέχρι τις 29 Ιουνίου έως 29 Ιουλίου 2010. Στις 14 Ιουλίου 2010, ο αιτών κατέθεσε αίτηση ασύλου.

25. Στις 10 Αυγούστου 2010, ο αιτών υπέβαλε νέες αντιρρήσεις ενώπιον του προέδρου του διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών (με ημερομηνία 12 Ιουλίου 2010) κατά της διαταχθείσης κράτησης που είχε διαταχθεί με την απόφαση της 12^{ης} Ιουνίου 2010. Επεκαλείτο ότι η απόφαση απελάσεως που ελήφθη εις βάρος του είχε παραμείνει ανεκτέλεστη επί τρεις φορές, έτσι ώστε ο συνολικός χρόνος κράτησής του να φθάνει τους εννέα μήνες. Σημείωνε δε ότι κινδύνευε να κρατηθεί για τέταρτη φορά και για χρόνο μεγαλύτερο των έξι μηνών. Επικαλούμενος την έκθεση του μεσολαβητή στο θέμα της εκτέλεσης των διαδοχικών αποφάσεων απελάσεως (παράγραφος 46 παρακάτω), κατήγγειλε καταστρατήγηση του στόχου του νόμου 3386/ 2005 και ειδικότερα του άρθρου του 76§ 3, που δεν επέτρεπε την κράτηση αλλοδαπού παρά για τον αναγκαίο χρόνο για την εκτέλεση απόφασης απελάσεως.

26. Στις 11 Αυγούστου 2010, στο τέλος της ακροαματικής διαδικασίας κατά την οποία ο αιτών εκπροσωπήθηκε από τον δικηγόρο αυτού, ο πρόεδρος απέρριψε εκ νέου τις αντιρρήσεις του αιτούντος με την αιτιολογία ότι αυτός δεν συμμορφώθηκε προς την απόφαση της 5^{ης} Αυγούστου 2008 η οποία τον διέταζε να εγκαταλείψει το ελληνικό έδαφος.

27. Στις 30 Αυγούστου 2010, ο αιτών που είχε εν τω μεταξύ μεταφερθεί στο

κέντρο κράτησης λαθρομεταναστών του Ασπροπύργου προσέφυγε στην Αστυνομική Διεύθυνση αλλοδαπών Δυτικής Αττικής ζητώντας να αφεθεί ελεύθερος, λόγω των όρων κράτησής του.

28. Ο αιτών υποστήριξε ότι εκρατείτο επί δύο μήνες υπό συνθήκες αντίθετες προς το άρθρο 3 της Συμβάσεως. Επεσήμαινε ότι ο αριθμός των κρατουμένων ήταν υπερβολικά μεγάλος σε σχέση με την επιφάνεια των κελιών, ότι αυτά δεν φωτιζόνταν ούτε αερίζονταν επαρκώς και ότι ο καπνός των συγκρατούμενων του καπνιστών καθιστούσε την ατμόσφαιρα ακόμη περισσότερο ανθυγιεινή. Δεν υπήρχαν αρκετά ντους και τουαλέτες. Οι κρατούμενοι δεν μπορούσαν να προβούν σε καμία φυσική άσκηση και δεν είχαν καμία ψυχαγωγική δραστηριότητα. Υπήρχε επίσης ολική απουσία υποδομών για τη σίτιση των κρατουμένων. Το ποσό των 5, 87 ευρώ που καταβαλλόταν ημερησίως σε κάθε κρατούμενο δεν επαρκούσε παρά μόνον για να αγοράσει δύο σάντουιτς έξω από το κέντρο. Τα σάντουιτς αυτά αποτελούσαν τη μόνη τροφή που δεχόταν επί δύο μήνες. Τέλος, δεδομένου ότι το κελί δεν διέθετε κανένα δέκτη τηλεόρασης ή ραδιόφωνο και επειδή δεν μπορούσε να διαβάσει εφημερίδες, ένοιωθε ολοκληρωτικά αποκομμένος από τον έξω κόσμο, πράγμα που είχε συνέπειες για τη φυσική και ψυχική του υγεία.

29. Ωστόσο, επί του αιτήματος αυτού δεν έλαβε καμία απάντηση.

30. Ο αιτών κρατήθηκε στο κέντρο του Ασπροπύργου μέχρι τις 23 Οκτωβρίου 2010, οπότε και μεταφέρθηκε στον ειδικό χώρο παραμονής αλλοδαπών της Διεύθυνσης Αλλοδαπών Αττικής.

31. Στις 24 Οκτωβρίου 2010, ο διευθυντής της Διεύθυνσης Αλλοδαπών Αττικής απέρριψε την αίτηση ασύλου του αιτούντος.

32. Στις 12 Δεκεμβρίου 2010, ο αιτών αφέθη ελεύθερος λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι είχαν ήδη παρέλθει έξι μήνες προφυλάκισης. Ετέθη σε αυτόν αποκλειστική προθεσμία τριάντα ημερών για να εγκαταλείψει το ελληνικό έδαφος.

33. Στις 13 Σεπτεμβρίου 2012, ο αιτών συνελήφθη εκ νέου και ετέθη υπό κράτηση στα κελιά της Υποδιεύθυνσης Αλλοδαπών Θεσσαλονίκης γιατί η συμβουλευτική επιτροπή προσφυγών είχε διακόψει την εξέταση της αιτήσεως ασύλου (παράγραφος 14 παρακάτω). Οι διάδικοι δεν παρείχαν πραγματικές πληροφορίες πέραν της ημερομηνία αυτής.

Β Η εκδοχή της ελληνικής Κυβέρνησης σχετικά με τους όρους κράτησης στους χώρους της συνοριακής αστυνομίας της Θέρμης και στο κέντρο καταστολής της λαθρομετανάστευσης του Ασπροπύργου.

1. Οι χώροι της συνοριακής αστυνομίας της Θέρμης

34. Η συνοριακή αστυνομία της Θέρμης έχει εγκατασταθεί σε ένα κτήριο που μόλις κατασκευάστηκε και του οποίου οι εργασίες αποπεράτωσης έληξαν στο τέλος του 2008. Περιλαμβάνει δύο ευρύχωρα κελιά φωτεινά, καλώς αεριζόμενα και φωτιζόμενα. Κάθε κελί περιλαμβάνει μία τουαλέτα και ένα ντους που διαθέτει θερμό νερό κατά τη διάρκεια όλης της ημέρας. Οι χώροι έχουν επίσης εξοπλιστεί με κεντρική θέρμανση καθώς και με κλιματισμό. Ο καθαρισμός των χώρων εξασφαλίζεται από ιδιωτική εταιρεία και η απολύμανση πραγματοποιείται σε τακτά διαστήματα.

35. Κατά την παραμονή του, ο αιτών είχε τεθεί σε κελί των 40 τετρ. μέτρων με δυναμικότητα να περιλάβει 8 κρατουμένους.

2. Το κέντρο καταστολής της λαθρομετανάστευσης του Ασπροπύργου.

36. Το κέντρο του Ασπροπύργου έχει δυναμικότητα 140 κρατουμένων κατανεμημένων σε δύο ορόφους (μιας συνολικής επιφάνειας 240 τ.μ.) και με τέσσερις θαλάμους ανά όροφο, οι οποίοι μπορούν να υποδεχτούν αντίστοιχα 20, 20, 20 και 10 πρόσωπα. Για την ατομική υγιεινή των κρατουμένων, υπάρχουν 10 WC και 8 ντους ανά όροφο, στους οποίους η πρόσβαση είναι ελεύθερη. Στους κρατουμένους παρέχεται σαπούνι και χαρτί τουαλέτας, κανονικά.

37. Σε κάθε όροφο, υπάρχει χώρος 20 τετ. μ. που χρησιμεύει ως εσωτερική αυλή. Ο χώρος αυτός βλέπει στο δρόμο και είναι στη διάθεση των κρατουμένων, οι οποίοι περνούν εκεί δέκα πέντε λεπτά κάθε ημέρα, είτε για να χρησιμοποιήσουν τα καρτοκινητά που βρίσκονται εκεί, είτε για να ενημερωθούν σχετικά με τα δικαιώματά τους και τις διαδικασίες που υπάρχουν με φυλλάδια συντεταγμένα σε πολλές γλώσσες.

38. Ο φωτισμός και ο εξαερισμός των θαλάμων πραγματοποιείται με δύο παράθυρα, το μεγαλύτερο μέρος της επιφάνειας των οποίων αποτελείται από μεταλλικά κάγκελα με δύο παράθυρα για κάθε υπνωτήριο. Υπάρχει κεντρικό σύστημα κλιματισμού και θέρμανσης, καθώς και θερμοσίφωνες.

39. Η διατροφή των κρατούμενων πραγματοποιείται με γεύματα που προέρχονται από το εστιατόριο του αρχηγείου αστυνομίας Αττικής και περιλαμβάνει πρωινό γεύμα, κυρίως γεύμα και δείπνο. Οι κρατούμενοι δέχονται καθημερινά μία φιάλη μεταλλικού νερού και το νερό της ύδρευσης είναι πόσιμο.

40. Η Διεύθυνση αλλοδαπών Αττικής αναλαμβάνει την απολύμανση και τον καθαρισμό των κλινοσκεπασμάτων καθώς και την αντικατάσταση των φθαρμένων κλινοσκεπασμάτων.

41. Ο καθαρισμός των χώρων πραγματοποιείται καθημερινά από ιδιωτική εταιρεία. Η απολύμανση και η απομάκρυνση των εντόμων πραγματοποιείται επίσης από ιδιωτική εταιρεία δύο φορές μηνιαίως, χορηγείται δε πιστοποιητικό απολύμανσης. Κατά τη διάρκεια της περιόδου που εκρατείτο ο αιτών, έλαβαν χώρα δύο καθαρισμοί και απολυμάνσεις, στις 23 Σεπτεμβρίου και στις 15 Οκτωβρίου 2010.

42. Κατά τη διάρκεια της κρατήσεως του αιτούντος, το κέντρο Ασπροπύργου δεχόταν 136 κρατούμενους, δηλαδή 68 ανά όροφο.

Γ. Το αίτημα ασύλου του αιτούντος

43. Στις 14 Ιουλίου 2010, ο αιτών κατέθεσε αίτηση ασύλου. Στις 29 Σεπτεμβρίου 2010, η συμβουλευτική επιτροπή περί προσφυγών της Διεύθυνσης Αλλοδαπών Αττικής, πρότεινε την απόρριψη της αιτήσεως, πράγμα το οποίο και έπραξε ο Διοικητής της Διεύθυνσης αυτής στις 24 Οκτωβρίου 2010. Στις 22 Φεβρουαρίου 2011, ο αιτών, επωφελούμενος από τη δυνατότητα που προσφέρει το άρθρο 32 του προεδρικού διατάγματος 114/2010, που επέτρεπε τον επανέλεγχο των απορριφθεισών αιτήσεων ασύλου, εφείβη την απόφαση της 24^{ης} Οκτωβρίου 2010. Μετά την άσκηση της εφέσεως αυτής, έλαβε πιστοποιητικό αιτούντος ασύλου, με ισχύ έως τις 15 Ιουλίου 2011.

44. Η επιτροπή προσφυγών, συνελθούσα στις 29 Μαΐου 2012 για να εξετάσει την έφεση του αιτούντος, αποφάσισε να διακόψει την εξέταση της αιτήσεως ασύλου με τον λόγο ότι, παρά το ότι είχε συγκληθεί για τον σκοπό αυτό εντός της νομίμου προθεσμίας, ο ενδιαφερόμενος δεν είχε παρασταθεί κατά τη συζήτηση και ως εκ τούτου η μη παράσταση, παρέπεμπε σε σιωπηρά παραίτηση από την αίτηση ασύλου (άρθρο 14§ 2 του διατάγματος 114/2010).

45. Στις 17 Σεπτεμβρίου 2012, ο αιτών εισήγαγε, όπως το επιτρέπει το εσωτερικό δίκαιο, αίτηση ζητώντας τη συνέχιση του ελέγχου της αιτήσεως ασύλου.

Στις 12 Οκτωβρίου 2012, προσέφυγε στη Διεύθυνση Αλλοδαπών Θεσσαλονίκης με νέα αίτηση ασύλου, την οποία η διεύθυνση απέρριψε στις 7 Νοεμβρίου 2012, με την αιτιολογία ότι ο αιτών δεν προέβαλε νέα στοιχεία ικανά να αιτιολογήσουν μία διαφορετική απόφαση από εκείνη που είχε εκδοθεί στις 24 Οκτωβρίου 2010.

II. ΤΟ ΙΣΧΥΟΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗ

A. Η νομοθεσία

1. Ο υπ' αριθ 3386/2005 νόμος, σχετικά με την είσοδο, παραμονή και ένταξη υπηκόων τρίτων χωρών στην ελληνική επικράτεια

46. Τα άρθρα 76 (όροι και διαδικασία διοικητικής απέλασης), 77 (προσφυγή κατά της διοικητικής απέλασης) και 79 (προστασία κατά της απέλασης) του νόμου 3386/2005 προβλέπουν τα παρακάτω:

Άρθρο 76

« 1. Η διοικητική απέλαση αλλοδαπού επιτρέπεται εφ' όσον:

(...)

γ) η παρουσία του στο ελληνικό έδαφος είναι επικίνδυνη για τη δημόσια τάξη ή την ασφάλεια της Χώρας.»

2. Η απέλαση διατάσσεται με απόφαση του οικείου Αστυνομικού Διευθυντή και (...) αφού προηγουμένως δοθεί στον αλλοδαπό προθεσμία τουλάχιστον σαράντα οκτώ ωρών για να υποβάλει τις αντιρρήσεις του.

3. Εφ' όσον ο αλλοδαπός εκ των εν γένει περιστάσεων κρίνεται ύποπτος φυγής ή επικίνδυνος για τη δημόσια τάξη ή αποφεύγει ή παρεμποδίζει την προετοιμασία της αναχώρησής του ή τη διαδικασία απομάκρυνσής του, με απόφαση των οργάνων της προηγούμενης παραγράφου, διατάσσεται η προσωρινή κράτησή του μέχρι την έκδοση, εντός τριών ημερών, απόφασης ως προς την απέλασή του. Εφ' όσον εκδοθεί απόφαση απέλασης, η κράτηση συνεχίζεται ως την εκτέλεση της απέλασης σε καμία όμως περίπτωση δεν μπορεί να υπερβαίνει τους τρεις μήνες. Ο αλλοδαπός πρέπει να πληροφορείται στη γλώσσα που κατανοεί τους λόγους της κράτησής του και να διευκολύνεται η επικοινωνία με τον πληρεξούσιο δικηγόρο του. Ο αλλοδαπός που κρατείται μπορεί (...) να προβάλει και αντιρρήσεις κατά της απόφασης κράτησης ενώπιον του προέδρου (...) του διοικητικού δικαστηρίου (...).

4. Σε περίπτωση ο προς απέλαση αλλοδαπός δεν κρίνεται ύποπτος φυγής ή επικίνδυνος για τη δημόσια τάξη ή ο πρόεδρος του διοικητικού πρωτοδικείου διαφωνεί ως προς την κράτησή του, τάσσει σε αυτόν προθεσμία προς αναχώρηση η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τις τριάντα ημέρες.

5. Η κατά τις παραγράφους 3 και 4 απόφαση του άρθρου αυτού μπορεί να ανακληθεί ύστερα από αίτηση των διαδίκων, αν η αίτηση ανάκλησης στηρίζεται σε νέα στοιχεία(....)».

Άρθρο 77

« Κατά της απόφασης απέλαση δικαιούται ο αλλοδαπός να προσφύγει μέσα σε προθεσμία πέντε ημερών από την κοινοποίησή της στον Υπουργό Δημόσιας Τάξης(....) Η σχετική απόφαση εκδίδεται μέσα σε τρεις εργάσιμες ημέρες από την άσκηση της προσφυγής. Η άσκηση της προσφυγής συνεπάγεται την αναστολή εκτέλεσης της απόφασης. Σε περίπτωση κατά την οποία με την απόφαση απέλασης έχει διαταχθεί και η κράτηση, η αναστολή αφορά μόνον την απέλαση.»

Άρθρο 79

« 1. Η απέλαση απαγορεύεται όταν ο αλλοδαπός:

(....)

δ) αναγνωρίζεται ως πολιτικός πρόσφυγας ή έχει ζητήσει άσυλο, υπό την επιφύλαξη των άρθρων 32 και 33 της Σύμβασης της Γενεύης του 1957 (...).»

47. Με τον υπ' αριθ 3772/2009, νόμο της 10^{ης} Ιουλίου 2009, το άρθρο 76§ 3 του νόμου τροποποιήθηκε ως εξής:

«(.....)Εφ' όσον εκδοθεί απόφαση απέλασης, η κράτηση συνεχίζεται ως την εκτέλεση της απέλασης σε καμία όμως περίπτωση δεν μπορεί να υπερβαίνει τους έξι μήνες. Σε περίπτωση που η απέλαση καθυστερεί επειδή αυτός αρνείται να συνεργαστεί ή καθυστερεί η λήψη των αναγκαίων για την απέλασή του εγγράφων από τη χώρα καταγωγής ή προέλευσής του, η κράτηση του αλλοδαπού είναι δυνατόν να παραταθεί για περιορισμένο χρόνο, που δεν υπερβαίνει τους δώδεκα μήνες(....)»

2. Το άρθρο 13 του προεδρικού διατάγματος 114/ 2010

48. Το άρθρο 13 του προεδρικού διατάγματος 114/ 2010 (τίτλος του άρθρου « Καθεστώς πολιτικού πρόσφυγα: κοινή διαδικασία που εφαρμόζεται για τους αλλοδαπούς και ανιθαγενείς»), που μεταφέρει στο ελληνικό νομικό σύστημα

την οδηγία του Συμβουλίου αριθ. 2005/ 85/ ΕΚ της 1^{ης} Δεκεμβρίου 2005 (ως προς τους ελάσσονες κανόνες που αναφέρονται στη χορήγηση και άρση του καθεστώτος πολιτικού πρόσφυγα στα Κράτη μέλη), ορίζει:

« 1. Υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής, που αιτείται διεθνούς προστασίας, δεν κρατείται για μόνο το λόγο ότι εισήλθε και παραμένει παράνομα στη χώρα. Πρόσωπο το οποίο κατά το χρόνο που κρατείται υποβάλλει αίτηση διεθνούς προστασίας, παραμένει υπό κράτηση εάν συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παραγράφου 2.

2. Η κράτηση των αιτούντων σε κατάλληλο χώρο επιτρέπεται κατ' εξαίρεση εφ' όσον κριθεί ότι δεν μπορούν να εφαρμοστούν εναλλακτικά μέτρα για έναν από τους παρακάτω λόγους:

α) Δεν φέρει ή έχει καταστρέψει τα ταξιδιωτικά του έγγραφα και είναι αναγκαίο να διαπιστωθεί η ταυτότητά του, οι συνθήκες εισόδου και τα πραγματικά στοιχεία προέλευσής του, ιδίως σε περιπτώσεις μαζικών αφίξεων παράνομα εισερχομένων αλλοδαπών .

β) ο αιτών αποτελεί απειλή για την εθνική ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη για λόγους που αναλύονται ειδικώς στην απόφαση κράτησης.

γ) η κράτηση κρίνεται αναγκαία για την ταχεία και αποτελεσματική εξέταση του αιτήματος.

3. Η απόφαση για την κράτηση των αιτούντων διεθνή προστασία λαμβάνεται από τον οικείο Αστυνομικό Διευθυντή και, προκειμένου περί Γενικών Αστυνομικών Διευθύνσεων Αττικής και Θεσσαλονίκης, από τον αρμόδιο για θέματα αλλοδαπών Αστυνομικό Διευθυντή και περιέχει πλήρη και εμπεριστατωμένη αιτιολογία.

4. Η κράτηση αυτή επιβάλλεται για το απολύτως αναγκαίο χρονικό διάστημα και σε καμία περίπτωση δεν δύναται να υπερβαίνει τις ενενήντα ημέρες. Εάν ο αιτών έχει προηγουμένως κρατηθεί εν όψει διοικητικής απέλασής του, ο συνολικός χρόνος κράτησης δεν δύναται να υπερβαίνει τις εκατόν ογδόντα ημέρες.

5. Οι αιτούντες που κρατούνται, σύμφωνα με τις προηγούμενες παραγράφους, έχουν το δικαίωμα (...) υποβολής αντιρρήσεων σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 76 του ν. 3386/2005, όπως τροποποιήθηκε.

6. Στις περιπτώσεις κράτησης αιτούντων, οι αρχές (...) εφαρμόζουν τα ακόλουθα:

α) Μεριμνούν ώστε οι γυναίκες να κρατούνται σε χώρο χωριστά από τους άντρες.

β) Αποφεύγουν την κράτηση των ανηλίκων. Ανήλικοι που έχουν χωριστεί από τις οικογένειές τους και ασυνόδευτοι ανήλικοι κρατούνται μόνο για τον απαραίτητο χρόνο έως την ασφαλή παραπομπή τους σε κατάλληλες δομές φιλοξενίας των ανηλίκων.

γ) αποφεύγουν την κράτηση εγκύων σε προχωρημένη εγκυμοσύνη ή των λεχώνων.

δ) Παρέχουν στους κρατούμενους την προσήκουσα ιατρική φροντίδα.

ε) Διασφαλίζουν το δικαίωμα για νομική εκπροσώπηση των κρατουμένων.

στ) Μεριμνούν ώστε οι κρατούμενοι να ενημερώνονται για τους λόγους και τη διάρκεια της κράτησης τους.»

3. Το υπ' αριθ 254/2004 διάταγμα σχετικά με τον κώδικα δεοντολογίας των αστυνομικών υπαλλήλων

49. Τα ισχύοντα άρθρα του διατάγματος 254/ 2004 περί κώδικος δεοντολογίας των αστυνομικών υπαλλήλων έχουν ως εξής:

Άρθρο 2

(...) δ) [Ο αστυνομικός] σέβεται το δικαίωμα στη ζωή και την προσωπική ασφάλεια κάθε ατόμου. Δεν επιφέρει, δεν προκαλεί και δεν ανέχεται πράξεις βασανιστηρίων ή απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης ή τιμωρίας και αναφέρει αρμοδίως κάθε παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

ε) [Ο αστυνομικός] για την τήρηση και εφαρμογή του νόμου χρησιμοποιεί κατ' αρχήν μη βίαια μέσα. Η προσφυγή στη βία επιτρέπεται μόνον όταν είναι απολύτως αναγκαία και στο μέτρο που προβλέπεται και απαιτείται για την εφαρμογή του νόμου. Τηρεί τις αρχές της αναγκαιότητας, της προσφορότητας (καταλληλότητα) και της αναλογικότητας. (...)

Άρθρο 3

(...)

α) (...) [Ο αστυνομικός] Κατά τη σύλληψη (...) αποφεύγει κάθε πράξη που μπορεί να βλάψει την τιμή και την υπόληψη του συλληφθέντος και γενικά να προσβάλει την αξιοπρέπειά του(...)

(...)

δ) [Ο αστυνομικός] διευκολύνει την παροχή νομικής βοήθειας στον κρατούμενο και διασφαλίζει την άμεση και ακώλυτη επικοινωνία του με τον δικηγόρο του.

ε) [Ο αστυνομικός] διασφαλίζει την επικοινωνία του κρατουμένου με τους οικείους του, τις προξενικές αρχές της χώρας του προκειμένου για αλλοδαπό, και τις εθνικές και διεθνείς επιτροπές που είναι αρμόδιες για την προστασία των κρατουμένων(...)

(...)

ζ) [Ο αστυνομικός] διασφαλίζει συνθήκες κράτησης που εγγυώνται την ασφάλεια, την υγεία και την προστασία της προσωπικότητας του κρατουμένου και μεριμνά για την κατά το δυνατόν συγχρωτισμό των λοιπών προσωρινώς κρατουμένων με τους ποινικούς, των ανδρών με τις γυναίκες, των ανηλίκων με τους ενήλικες και λαμβάνει ειδική πρόνοια για τα ευάλωτα πρόσωπα.

η) [Ο αστυνομικός] μεριμνά για την προστασία της υγείας του κρατουμένου, εξασφαλίζοντας άμεση ιατρική περίθαλψη σε περίπτωση ανάγκης(...)

θ) [Ο αστυνομικός] αποτρέπει και καταγγέλλει άμεσα, κάθε πράξη που συνιστά βασανιστήριο ή άλλη μορφή απάνθρωπης, σκληρής ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας, οποιαδήποτε μορφή βίας ή απειλής βίας, καθώς και κάθε δυσμενή ή διακριτική μεταχείριση σε βάρος κρατουμένου.

(....)»

4. Το υπ' αριθ 141/1991 διάταγμα σχετικά με την αρμοδιότητα των οργάνων του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης.

50. Τα άρθρα του διατάγματος 141/1991 σχετικά με την αρμοδιότητα των οργάνων του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης προβλέπουν:

Άρθρο 66 (Φρουρά κέντρων κρατήσεως)

« 4. Εάν το κρατητήριο δεν πληροί τους όρους της ασφαλούς κράτησης ή η υπάρχουσα δύναμη δεν επαρκεί για τη φρούρηση των κρατουμένων, ο διοικητής της υπηρεσίας οφείλει να λαμβάνει τα ενδεικνυόμενα από τις περιστάσεις μέτρα, δεσμεύοντας στην ανάγκη τους κρατουμένους για να προλάβει απόδραση, αυτοκτονία ή τραυματισμό τους.

5. Οι αστυνομικοί της φρουράς κρατητηρίου:

(...)

δ) Ευθύνονται για τη ζωή και τη σωματική ακεραιότητα των κρατουμένων, την πρόληψη απόδρασης και την τήρηση της τάξεως και ησυχίας στα κρατητήρια.

6. Στα αστυνομικά κρατητήρια δεν επιτρέπεται η κράτηση υποδίκων ή καταδίκων με εξαίρεση τον απολύτως αναγκαίο χρόνο πριν τη μεταγωγή χρόνο και εφ' όσον δεν είναι δυνατή η απ' ευθείας μεταγωγή και παράδοση σ' αυτό».

Άρθρο 91(συντήρηση, εμφάνιση και καθαριότητα οικημάτων)

«1. Οι διευθυντές ή διοικητές των Υπηρεσιών μεριμνούν για την καλή συντήρηση, ευπρεπή εμφάνιση και καθαριότητα όλων των χώρων των οικημάτων και επιβλέπουν να προλαμβάνονται ή να αποκαθίστανται τυχόν προκαλούμενες φθορές» .

Άρθρο 92 (θάλαμοι- λοιποί χώροι)

(....)

6. Τα κρατητήρια πρέπει να πληρούν τους απαραίτητους όρους υγιεινής και ασφάλειας για τη ματαίωση αποδράσεων και αυτοκτονιών ή

αυτοτραυματισμών των κρατουμένων.

7. Οι αξιωματικοί και υπαξιωματικοί υπηρεσίας και το προσωπικό φρουράς των κρατητηρίων οφείλουν να επιθεωρούν καθημερινά και σε καλή κατάσταση και ότι δεν υπάρχουν σε αυτά αντικείμενα που μπορούν να διευκολύνουν την απόδραση, την αυτοκτονία ή τον αυτοτραυματισμό των κρατουμένων.

Άρθρο 97 (προστασία ανηλίκων)

1. η Ελληνική Αστυνομία (....)

9) φροντίζουν να κλείνονται σε ιδιαίτερα κρατητήρια οι ανήλικοι που συλλαμβάνονται κατά τη μεταγωγή τους και να μη δεσμεύονται με χειροπέδες, εκτός εάν είναι επικίνδυνοι ή ύποπτοι απόδρασης.

(....)

12) Σε κάθε επαφή του με ανηλίκους, πρέπει να τους φέρεται με στοργή και ευπροσηγορία και να αποφεύγει κάθε ενέργεια που μπορεί να τους ταπεινώσει ή να τους δημιουργήσει ψυχικά τραύματα (...)

B. Η νομολογία

51. Για την ερμηνεία των διατάξεων του άρθρου 76§ 3 του ν. 3386/2005, τα εθνικά δικαστήρια εξετάζουν όχι μόνον τον πραγματικό κίνδυνο απόδρασης ή την επικινδυνότητα του ενδιαφερομένου για τη δημόσια τάξη, λαμβάνοντας κυρίως υπόψη το θέμα σχετικά με το αν διαθέτει μόνιμη κατοικία, απασχόληση ή κοινωνικούς δεσμούς στη χώρα (υπ' αριθ. 4/2007 απόφαση του διοικητικού Πρωτοδικείου Ρόδου και υπ' αριθ 94/ 2009 του διοικητικού Πρωτοδικείου Ηρακλείου), αλλά ακόμη και άλλα σχετικά στοιχεία για τη νομιμότητα της κράτησης, όπως η υγεία του κρατουμένου (υπ' αριθ. 257/2006, 388/2007 και 2532/2008 αποφάσεις του διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών στις οποίες το δικαστήριο εξέτασε τη δυνατότητα βελτίωσης των συνθηκών κράτησης του αλλοδαπού λόγω της κατάστασης υγείας του), την κατάθεση αιτήσεως ασύλου (αποφάσεις αριθ 84/2007,301/2007, 598/2007, 600/2007, 799/2007, 813/2007 και 3630/2006 του διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών).

52. Τα δικαστήρια έκαναν επίσης δεκτό ότι η αναστολή εκτελέσεως της απέλασης (που συμπεριλαμβάνεται στο πλαίσιο προσωρινής εντολής) συνεπάγεται υποχρεωτικά την παύση της κρατήσεως γιατί αυτή στερείται πλέον νομίμου βάσεως (αποφάσεις αρ. 1385/ 2009 του διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών και αρ. 1263/ 2009 του διοικητικού Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης).

53. Από έγγραφο που εκδόθηκε στις 15 Οκτωβρίου 2009 από το διοικητικό Πρωτοδικείο Αλεξανδρούπολης, προκύπτει ότι σε σύνολο 240 αποφάσεων που εκδόθηκαν κατά την περίοδο από 1^{ης} Δεκεμβρίου 2003 έως 30 Ιουνίου 2007, σε αιτήσεις άρσης εκτέλεσης της απέλασης αλλοδαπών, το δικαστήριο αυτό έκρινε σταθερά την απόφαση κράτησης ως πράξη που μπορεί να προσβληθεί ταυτόχρονα με την απόφαση απελάσεως.

54. Σε έγγραφο του προέδρου του διοικητικού Πρωτοδικείου Σύρου, με ημερομηνία 26 Ιανουαρίου 2006, υπ' όψη του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, ορίζεται ότι:

« Σύμφωνα με την παγία νομολογία του δικαστηρίου μας, ο έλεγχος της νομιμότητας της κράτησης αλλοδαπού πραγματοποιείται με τις αντιρρήσεις, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 76§ 4 του νόμου 3386/2005, ως προς τον κίνδυνο απόδρασης και του κινδύνου για τη δημόσια τάξη. Παρά ταύτα, στο πλαίσιο άσκησης προσφυγής ακύρωσης ή άρσης της απόφασης περί απομάκρυνσης του αλλοδαπού, είναι δυνατόν να αμφισβητηθεί η νομιμότητα της απόφασεως περί κρατήσεως που περιέχεται στην απόφαση για απέλαση (...). Το δικαστήριο εξετάζει τη νομιμότητα της απόφασης κρατήσεως του αλλοδαπού (...) υπό το πρίσμα των διατάξεων του εθνικού δικαίου και των αρχών που διασφαλίζονται από το άρθρο 5 της Συμβάσεως».

III. ΟΙ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ (LES CONSTATS) ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΤΩΝ ΒΑΣΑΝΙΣΤΗΡΙΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΤΙΜΩΡΙΑΣ Ή ΤΗΣ ΑΠΑΝΘΡΩΠΗΣ Η ΕΞΕΥΤΕΛΙΣΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗΣ (CPT)

55. Μετά την επίσκεψή της στην Ελλάδα, από τις 23 έως τις 29 Σεπτεμβρίου 2008, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την πρόληψη των βασανιστηρίων και της τιμωρίας ή της απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης είχε πιστοποιήσει στην έκθεσή της που δημοσιεύτηκε στις 30 Ιουνίου 2009, ότι οι χώροι της συνοριακής αστυνομίας της Θέρμης παρείχαν καλές συνθήκες κρατήσεως,

εκτός από την απουσία εξωτερικής αυλής που να επιτρέπει τη φυσική άσκηση.

Η έκθεση ανέφερε επίσης ότι κατά το χρόνο της επίσκεψης οι οκτώ κρατούμενοι κατανέμονταν σε δύο ευρύχωρα κρατητήρια, ότι οι χώροι ήσαν καθαροί, φωτεινοί και καλώς αεριζόμενοι (παράγραφος 28 της εκθέσεως).

56. Μετά την επίσκεψη στην Ελλάδα από τις 20 έως τις 27 Φεβρουαρίου 2007, η Επιτροπή είχε επισημάνει στην έκθεσή της, της 8^{ης} Φεβρουαρίου 2008, ότι το κέντρο καταστολής της λαθρομετανάστευσης του Ασπροπύργου περιελάμβανε οκτώ κρατητήρια, σε δύο ορόφους, τα οποία, κατά το χρόνο της επισκέψεως, υποδεχόταν 110 πρόσωπα. Τα κελιά ήσαν σκοτεινά, κακοφωτισμένα και πολύ βρώμικα, και τόσο το φυσικό φως όσο και ο τεχνητός φωτισμός ήσαν ανεπαρκή. Μέσα στα κελιά δεν υπήρχαν είδη υγιεινής και η πρόσβαση στις τουαλέτες, εκτός από τρεις φορές που το επέτρεπαν κατά τη διάρκεια της ημέρας, ήταν δύσκολη. Οι κρατούμενοι έπρεπε να χρησιμοποιούν φιάλες για να ανακουφίζονται κατά τη διάρκεια της νύχτας. Τα είδη ατομικής υγιεινής ήταν περιορισμένα. Κανένα κελί δεν παρείχε περισσότερο από 3 τετρ. μέτρα χώρο ανά κρατούμενο (φερ' ειπείν το κελί B2 είχαν εμβαδόν 40 τετρ. μέτρ. Και περιελάμβανε 15 πρόσωπα). Στους κρατούμενους δεν προσφερόταν καμία άσκηση φυσικής αγωγής ή άλλη δραστηριότητα. Η αντιπροσωπεία της Επιτροπής συνομίλησε με δύο αλλοδαπούς που ήταν κρατούμενοι κάτω από τις συνθήκες αυτές για διάστημα, πέραν των οκτώ μηνών.

57. Η Επιτροπή, στην αναφορά της με ημερομηνία 30 Ιουνίου 2009 μετά την επίσκεψής της στην Ελλάδα από τις 23 έως τις 29 Σεπτεμβρίου 2008, ανέφερε ότι βρίσκονταν σε εξέλιξη εργασίες συντήρησης στο κέντρο του Ασπροπύργου, το οποίο λειτουργούσε κατά το ήμισυ, σε σχέση με τη δυναμικότητά του. Την ημέρα της επίσκεψης, 54 λαθρομετανάστες ήταν κρατούμενοι εκεί, έναντι μιας δυναμικότητας 140 ατόμων. Η Επιτροπή είχε παρατηρήσει ότι πολλά προβλήματα που είχαν επισημανθεί το 2007 παρέμεναν επίκαιρα. Η πρόσβαση στις τουαλέτες ήταν ακόμα προβληματική, κυρίως κατά τη διάρκεια της νύχτας, και έπρεπε να καταφύγει κανείς στη λύση της χρήσης πλαστικών φιαλών. Οι εργασίες δεν επρόκειτο να αλλάξουν τίποτα ως προς αυτά, γιατί δεν είχε γίνει πρόβλεψη να τοποθετήσουν τουαλέτες στο εσωτερικό των κελιών. Τα τζάμια των παραθύρων ορισμένων κελιών ήταν σπασμένα, πράγμα που δημιουργούσε σ' αυτά ψύχος, ιδιαίτερα τη νύχτα. Όπως το 2007, τα στρώματα και οι κουβέρτες που εφοδίαζαν τους κρατούμενους ήταν ρυπαρά. Το κέντρο δε εξακολουθούσε να μη διαθέτει προαυλισμό, παρά το γεγονός ότι περιβαλλόταν από άδειες εκτάσεις.

58. Η Επιτροπή, μετά την επίσκεψή της που έλαβε χώρα από τις 19 έως τις 27 Ιανουαρίου 2011, μεταξύ άλλων, επεσήμαινε στην από 10 Ιανουαρίου 2012, έκθεσή της για το ίδιο κέντρο, ότι η κατάσταση δεν είχε βελτιωθεί, εκτός από εργασίες συντήρησης των χώρων υγιεινής σε έναν από τους ορόφους. Ανέφερε ότι 131 πρόσωπα κρατούνταν σε οκτώ μεγάλα κελιά σε δύο ορόφους. Η μέση διάρκεια της κράτησης ανερχόταν σε δύο με τρεις μήνες, αλλά και πολύ μεγαλύτερα διαστήματα πέραν των έξι μηνών (και μάλιστα έντεκα μηνών) ήταν συχνά. Τα κελιά ήταν βρώμικα και οι κρατούμενοι κατά τον χρόνο της προσαγωγής τους δεν λάμβαναν είδη ατομικής υγιεινής ούτε και καθαρές κουβέρτες. Το μέρος ήταν γεμάτο κατσαρίδες. Η πρόσβαση στις τουαλέτες τη νύχτα εξακολουθούσε να είναι προβληματική: οι φύλακες δεν απαντούσαν στις επικλήσεις των κρατουμένων ή όταν το έκαναν, ήταν προσβλητικοί. Εξακολουθούσε να είναι αδύνατη η φυσική άσκηση των κρατουμένων εκτός του κτηρίου.

59. Η Επιτροπή, στη δημόσια δήλωσή της στις 15 Μαρτίου 2011, στην οποία προέβη βάσει του άρθρου 10§ 2 της ευρωπαϊκής Σύμβασης για την πρόληψη των βασανιστηρίων και των ποινών ή της απάνθρωπης και εξευτελιστικής μεταχείρισης, ανέφερε ειδικότερα τα παρακάτω:

« Οι ελληνικές αρχές συνέχιζαν να επαναλαμβάνουν ότι ήταν σε εξέλιξη μέτρα για τη βελτίωση της κατάστασης. Έτσι, σε επιστολή τους με ημερομηνία 23 Νοεμβρίου 2009, πληροφορούσαν την Επιτροπή ότι ετίθετο τέλος στη διοικητική κράτηση των παρανόμων αλλοδαπών εντός των αστυνομικών κρατητηρίων και χώρων ελέγχου των συνοριακών φρουρών, και ότι στο μέλλον, τα πρόσωπα αυτά θα τοποθετούνταν σε κέντρα κράτησης τα οποία θα είχαν ειδικά κατασκευαστεί για το σκοπό αυτό. (...)

Δυστυχώς, οι διαπιστώσεις στις οποίες προέβη η Επιτροπή κατά τη διάρκεια της πρόσφατης επίσκεψής της στην Ελλάδα, τον Ιανουάριο του 2011, απέδειξαν ότι οι πληροφορίες τις οποίες παρείχαν οι αρχές δεν ήταν αξιόπιστες. Τα αστυνομικά τμήματα και [οι χώροι] των συνοριακών φρουρών φιλοξενούσαν έναν ατέλειωτο αριθμό παρανόμων αλλοδαπών σε συνθήκες πολύ χειρότερες ακόμη(...)».

NOMIKOI ΙΣΧΥΡΙΣΜΟΙ

1. 1. ΠΡΟΒΟΛΗ ΙΣΧΥΡΙΣΜΟΥ ΠΕΡΙ ΑΘΕΤΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 3 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ

60. Ο αιτών ενίσταται εντόνως για τις συνθήκες κράτησής του στο κέντρο καταστολής και λαθρομετανάστευσης του Ασπροπύργου. Ισχυρίζεται ότι υπάρχει παραβίαση του άρθρου 3 της Συμβάσεως, ως ακολούθως:

« Ουδείς επιτρέπεται να υποβληθεί σε βασάνους ούτε εις ποινάς ή μεταχειρίσιν απανθρώπων ή εξευτελιστικάς».

A. Το παραδεκτόν

1. Μη εξάντληση των εσωτερικών ενδίκων μέσων

61. Η ελληνική κυβέρνηση υποστηρίζει ότι ο αιτών δεν εξήντλησε τα εσωτερικά ένδικα μέσα, γιατί δεν προσέφυγε όπως του το επέτρεπε το άρθρο 549 του κώδικα ποινικής δικονομίας, στο Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών Αθηνών για να καταγγείλει τις συνθήκες κράτησής του στο κέντρο του Ασπροπύργου. Ως προς το σημείο αυτό, παραπέμπει κυρίως στην απόφαση Σιάσος και λοιποί κατά Ελλάδος (αριθ 30303/07, § 19, 4 Ιουνίου 2009). Επιπλέον, στις από 12 Ιουλίου 2010, αντιρρήσεις του, δεν προέβη σε καμία αναφορά ως προς το ζήτημα αυτό. Οι προτάσεις του με ημερομηνία 2 Ιουλίου 2010 αναφέρονταν στις συνθήκες κράτησης σε χώρους της συνοριακής αστυνομίας της Θέρμης. Τέλος, επικαλούμενος την απόφαση Efreimidze κατά Ελλάδος (αριθ 33225/ 08, §27, της 21^{ης} Ιουνίου 2011), η ελληνική κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι η αρμοδιότητα της Αστυνομικής Διεύθυνσης Αλλοδαπών Δυτικής Αττικής δεν μπορεί να θεωρηθεί ως αποτελεσματικό μέτρο για την άσκηση των εσωτερικών ενδίκων μέσων.

62. Η ελληνική κυβέρνηση επισημαίνει ότι ο αιτών δεν βασίστηκε στο άρθρο 105 του εισαγωγικού νόμου του αστικού κώδικα (αγωγή αποζημιώσεως), το οποίο σε συνδυασμό με το άρθρο 57 του αστικού κώδικα (προσβολή της προσωπικότητας) παρέχει αποτελεσματικό ένδικο μέσο το οποίο μπορεί να οδηγήσει σε αναγνώριση της παραβίασης όλων των άρθρων τα οποία καλύπτει η Σύμβαση: πράγματι, η χορήγηση αποζημιώσεως προϋποθέτει την αναγνώριση της παραβίασης εθνικής διατάξεως η οποία επιβάλλει υποχρέωση ή απαγόρευση σε ένα Κράτος.

63. Ο αιτών ανταπαντά ότι το προαναφερόμενο άρθρο 549 εφαρμόζεται σε περίπτωση ποινικής καταδίκης, ενώ στη συγκεκριμένη περίπτωση αυτός εκρατείτο στο πλαίσιο της διαδικασίας διοικητικής απέλασης. Στο πλαίσιο αυτό, αρμόδια για να αποφανθούν στα θέματα κράτησης και απέλασης, είναι οι αστυνομικές αρχές και ο Πρόεδρος του διοικητικού δικαστηρίου. Ουδεμία διάταξη του νόμου 3386/2005

παρέχει αρμοδιότητα στον Εισαγγελέα εν προκειμένω. Ο αιτών επισημαίνει συν τοις άλλοις ότι σε παρόμοια με την παρούσα υπόθεση, η ελληνική κυβέρνηση είχε υποστηρίξει ότι ο αιτών δεν είχε εξαντλήσει τα εσωτερικά ένδικα μέσα γιατί δεν είχε προσφύγει στον συνοριακό Αστυνομικό Διευθυντή ούτε σε εκείνον της Αστυνομικής Υποδιεύθυνσης Αλλοδαπών (*Tabesh κατά Ελλάδος*, αρ. 8256/07, §26, 26 Νοεμβρίου 2009).

64. Το Δικαστήριο τονίζει ότι η ουσία του κανόνα περί εξάντλησης των εσωτερικών ενδίκων μέσων που επικαλείται το άρθρο 35§ 1 της Συμβάσεως, συνίσταται στο ότι πριν προσφύγει ο αιτών σε διεθνές δικαστήριο, οφείλει να έχει παράσχει ήδη στο ενεχόμενο Κράτος τη δυνατότητα να επανορθώσει τις καταγγελλόμενες παραβιάσεις με τα εσωτερικά ένδικα μέσα, ανατρέχοντας στα δικονομικά μέτρα που παρέχει η εθνική νομοθεσία, αρκεί να είναι αποτελεσματικά και επαρκή (*ιδε*, μεταξύ άλλων *Fressoz et Roire κατά Γαλλίας* [GC], AP 29183/95, §37, CEDH 1999-1). Πράγματι, το άρθρο 35§ 1 της Σύμβασης ορίζει ότι πρέπει να εξαντλούνται μόνον τα μέτρα εκείνα που είναι κάθε φορά σχετικά, διαθέσιμα και πρόσφορα με τις καταγγελλόμενες παραβιάσεις. Θα πρέπει να υφίστανται με επαρκή βεβαιότητα όχι μόνον θεωρητικά αλλά και πρακτικά, άλλως, ελλείπει από αυτά η επιδιωκόμενη αποτελεσματικότητα και η προσβασιμότητα. Εναπόκειται συνεπώς στο εναγόμενο Κράτος να αποδείξει ότι οι απαιτήσεις αυτές πληρούνται (*ιδε*, μεταξύ πολλών άλλων, *Dalia κατά Γαλλίας*, 19 Φεβρουαρίου 1998, § 38, *Απάνθισμα αποφάσεων* 1998-1).

65. Το Δικαστήριο επισημαίνει επίσης ότι στην προαναφερόμενη απόφαση *Efremidze* (§28) είχε κρίνει ότι, ο αιτών είχε εξαντλήσει τα εσωτερικά ένδικα μέσα. Είχε δεχθεί ότι όσον αφορά στην προσφυγή προς τον ιεραρχικά προϊστάμενο της Αστυνομίας, η Επιτροπή είχε πιστοποιήσει το 2008, την ανυπαρξία στην Ελλάδα, μιας πραγματικά ανεξάρτητης αρχής, αρμόδιας να ελέγχει τους χώρους κράτησης και τις δυνάμεις ασφαλείας. Έθετε επίσης το ερώτημα εάν ο Αρχηγός της αστυνομίας εκπροσωπούσε μία αρχή η οποία πληρούσε τους αναγκαίους όρους της αμεροληψίας και αντικειμενικότητας για την αποτελεσματικότητα της άσκησης της προσφυγής. Ούτε η αναφορά στις διαπιστώσεις στις οποίες προέβη η Επιτροπή, ούτε το ερώτημα αυτό, ελήφθησαν υπ' όψη στην απόφασή του σχετικά με την προαναφερόμενη υπόθεση.

66. Το Δικαστήριο δέχεται ότι στη συγκεκριμένη περίπτωση, ο αιτών προσέφυγε στις 30 Αυγούστου 2010 στη Διεύθυνση Αστυνομίας Αλλοδαπών Δυτικής Αττικής για να ζητήσει να αφεθεί ελεύθερος λόγω των συνθηκών κράτησής του στο κέντρο του Ασπροπύργου. Ο αιτών υποστήριξε ότι εκρατείτο πλέον των δύο μηνών,

σε συνθήκες αντίθετες προς το άρθρο 3 της Σύμβασης. Επεσήμαινε ότι ο αριθμός των κρατουμένων ήταν ιδιαίτερα μεγάλος σε σχέση με την επιφάνεια των κελιών και ότι το ποσό των 5,87 ευρώ που χορηγείτο σε κάθε κρατούμενο ημερησίως, δεν επαρκούσε για την αγορά δύο σάντουιτς. Ωστόσο, δεν έλαβε καμία απάντηση στο αίτημα αυτό.

67. Το Δικαστήριο δέχεται ότι ο αιτών εκρατείτο εν όψει της απέλασής του στους χώρους της συνοριακής αστυνομίας της Θέρμης, κατόπιν στο κέντρο Ασπροπύργου. Συνεπώς οι χώροι αυτοί υπάγονταν στην αρμοδιότητα και ήσαν υπό την εξουσία όχι του Υπουργείου Δικαιοσύνης αλλά του Υπουργείου Εσωτερικών. Επιπλέον, τα παράπονα που υπέβαλε αφορούσαν στη γενική κατάσταση του κέντρου του Ασπροπύργου και ασφαλώς τα γνώριζαν όλες οι αρχές, πολύ πριν την υποβολή του αιτήματος. Εξάλλου, δεν είναι δυνατόν να περιμένει κανείς από πρόσωπο που βρίσκεται στην κατάσταση του αιτούντος, ο οποίος πίστευε ότι θα εκρατείτο για ένα σύντομο χρονικό διάστημα πριν την απέλασή του, να προσφεύγει για τέτοιους λόγους στις αρμόδιες δικαστικές αρχές, η απόφαση των οποίων κατά πάσα πιθανότητα θα εκδιδόταν μετά την απέλασή του.

68. Όσον δε αφορά την περί αποζημίωσης προσφυγή την οποία αναφέρει η ελληνική κυβέρνηση, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι ως προς την εκτίμηση της αποτελεσματικότητας των προσφυγών σχετικά με τους όρους κράτησης στα πλαίσια του άρθρου 3, το αποφασιστικό ερώτημα είναι να γνωρίζουμε εάν ο ενδιαφερόμενος μπορεί να τύχει μίας άμεσης και πρόσφορης αποκατάστασης από τις εσωτερικές δικαστικές αρχές, και όχι μόνον μιας έμμεσης προστασίας των δικαιωμάτων που εγγυάται η Σύμβαση (*ιδε, μεταξύ άλλων, Mandic et Jovic c. Slovénie, αρ 5774/10 και 5985/10 § 107, 20 Οκτωβρίου 2011*). Έτσι, μία αίτηση αποκλειστικά για αποζημίωση δεν λογίζεται ως επαρκής όταν πρόκειται για συνθήκες εγκλεισμού ή κράτησης εικαζόμενες ως αντίθετες προς το άρθρο 3, εφ' όσον δεν έχει « προληπτικό» αποτέλεσμα- υπό την έννοια αυτή ότι δεν είναι σε θέση να παρεμποδίσει τη συνέχιση της παραβίασης που επικαλείται ο αιτών ή να επιτρέψει στους κρατουμένους να τύχουν μιας βελτίωσης των υλικών όρων κράτησής τους (*Cenbauer c. Croatie (ΔΕΚ), AP 73786/01, 5 Φεβρουαρίου 2004. Norbert Skorski c. Pologne, αρ 17599/05, § 116, 22 Οκτωβρίου 2009. Mandic et Jovic, όπως αναφέρθηκε παραπάνω § 116. Parascineti c. Roumanie, αρ. 32060/05, § 38, 13 Μαρτίου 2012 και Torreggiani et autres c. Italie , αρ. 435517/09, 46882/09, 57875/09, 61535/09, 35315/10 και 37818/10, §50, 8 Ιανουαρίου 2013*).

69. Το Δικαστήριο επισημαίνει ότι οι αλλοδαποί που υπόκεινται σε διοικητική απέλαση κρατούνται σε κέντρα κράτησης ή αστυνομικά τμήματα, στα οποία το εφαρμοστέο εσωτερικό δίκαιο είναι ουσιαστικά το υπ' αριθ 141/ 1991 διάταγμα σχετικά με την αρμοδιότητα των οργάνων του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης και το υπ' αριθ 254/2004 διάταγμα περί του κώδικα δεοντολογίας του αστυνομικού υπαλλήλου.

70. Το Δικαστήριο δέχεται ότι τα άρθρα των διαταγμάτων αυτών έχουν διατυπωθεί με γενικούς όρους και δεν αποτελούν μία σταθερή νομική βάση στη συγκεκριμένη υπόθεση γιατί δεν διασφαλίζουν τα « δίκαια» δικαιώματα όπως συμβαίνει με το άρθρο 1050 του κώδικα πολιτικής δικονομίας ή με ορισμένα άρθρα του σωφρονιστικού κώδικα. Έτσι τα άρθρα 2 δ) και ε) και 3 του υπ' αριθ 254/ 2004 διατάγματος και τα άρθρα 66§§ 4 και 5, 91 και 92 του υπ' αριθ 141/1991 διατάγματος ορίζουν τις υποχρεώσεις γενικής φύσεως για τη διοίκηση χωρίς ως εκ τούτου να εγγυώνται υπέρ των αλλοδαπών τα υποκειμενικά και δυνάμενα να τύχουν επικλήσεως δικαιώματα.

71. Υπό το φως των παραπάνω κρίσεων, το Δικαστήριο δεν έχει πεισθεί ότι μία προσφυγή περί αποζημιώσεως βάσει του άρθρου 105 του εισαγωγικού νόμου του αστικού κώδικα για όρους απάνθρωπης και εξευτελιστικής κράτησης στα κέντρα κράτησης για αλλοδαπούς θα ετύγχανε, στη σημερινή κατάσταση στην οποία βρίσκεται η νομολογία των εσωτερικών δικαστηρίων, μιας εύλογης επιτυχίας και θα προσέφερε πρόσφορη αποκατάσταση (*ιδε Α.Φ. κατά Ελλάδος, αρ. 53709/11, § 61, 13 Ιουνίου 2013*).

72. Το Δικαστήριο εκτιμά ως εκ τούτου ότι η προσφυγή στην Διεύθυνση της Αστυνομία Αλλοδαπών Δυτικής Αττικής αποτελούσε, υπό τις περιστάσεις της υπόθεσης, ένα επαρκές μέτρο με σκοπό την πλήρη άσκηση των εσωτερικών ενδίκων μέσων. Απορρίπτει συνεπώς την σχετική ένσταση.

2. Απουσία προβολής λόγου που να αφορά στις συνθήκες κράτησης στους χώρους της συνοριακής αστυνομίας της Θέρμης.

73. Η ελληνική κυβέρνηση αναφερόμενη ειδικότερα στην κράτηση στους χώρους της συνοριακής αστυνομίας της Θέρμης, εκτιμά ότι από το συνολικό περιεχόμενο της αίτησης και από τους ισχυρισμούς του αιτούντος, συνάγεται ότι αυτός δεν πρόβαλε πραγματικά στην αίτησή του προς το Δικαστήριο ειδικό λόγο που να αφορά στην κράτησή του μέσα στους χώρους αυτούς. Από τις αόριστες και

γενικές πιστοποιήσεις του, σύμφωνα με τις οποίες ο ενδιαφερόμενος είχε εκφράσει τα παράπονά του σχετικά με τους όρους κράτησης ενώπιον του προέδρου του διοικητικού Πρωτοδικείου της Θεσσαλονίκης, δεν μπορούμε να συναγάγουμε κανένα διαφορετικό συμπέρασμα όπως αυτό που αναπτύσσεται στη σελίδα 2 της αιτήσεώς του

74. Το Δικαστήριο δέχεται μαζί με την ελληνική Κυβέρνηση ότι ο αιτών δεν αναπτύσσει στην αίτησή του καμία συγκεκριμένη επιχειρηματολογία ως προς τις συνθήκες κράτησής του στους χώρους της συνοριακής αστυνομίας της Θέρμης. Ο αιτών, εξαιρέσει μερικών πραγματικών αναφορών στις προτάσεις του ενώπιον του προέδρου του διοικητικού Πρωτοδικείου- οι οποίες δεν εξετάστηκαν από το τελευταίο- και μιας αναφοράς στην κράτηση αυτή στην υποσημείωση σχετικά με το άρθρο 35§ 1 της Συμβάσεως, δεν περιγράφει τους όρους της κράτησής του στη Θέρμη. Στα επιχειρήματά του σχετικά με το άρθρο 3, εκθέτει επί μακρόν τις συνθήκες που επικρατούσαν στο κέντρο του Ασπροπύργου, ενώ σε ότι αφορά στην συνοριακή αστυνομία της Θέρμης, περιορίζεται να βεβαιώσει ότι κρατήθηκε στους χώρους αυτούς επί ένα μήνα. Ο αιτών δεν επαναφέρει ακόμη τους ισχυρισμούς που είχε προβάλει στις αντιρρήσεις του ενώπιον του προέδρου του διοικητικού Πρωτοδικείου της Θεσσαλονίκης.

75. Υπό τις συνθήκες αυτές, το Δικαστήριο εκτιμά ότι το αίτημα του αιτούντος υπό το πρίσμα του άρθρου 3, εφ' όσον δύναται να ερμηνευτεί ως αναφερόμενο επίσης στις συνθήκες κράτησης στους χώρους της συνοριακής αστυνομίας της Θέρμης, δεν έχει ουδόλως τεκμηριωθεί και πρέπει να απορριφθεί ως προδήλως αβάσιμο, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 35§§ 3 α) και 4 της Συμβάσεως.

3. Συμπέρασμα

76. Το Δικαστήριο εκτιμά ότι το αίτημα που αφορά στις συνθήκες κράτησης στο κέντρο του Ασπροπύργου δεν είναι αβάσιμο κατά την έννοια του άρθρου 35§3 α) της Συμβάσεως. Δέχεται άλλωστε, ότι δεν προσκρούει σε κανένα άλλο λόγο απαραδέκτου. Πρέπει συνεπώς να γίνει δεκτό.

B. Επί της ουσίας

77. Η ελληνική κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι οι όροι κράτησης του αιτούντος δεν ήσαν εκείνοι τους οποίους εκείνος περιέγραψε. Το κέντρο Ασπροπύργου

διαθέτει ένα μεγάλο αριθμό WC, θερμοσίφωνες και ντους. Ο αερισμός και ο φωτισμός των χώρων, τόσο ο φυσικός όσο και ο τεχνητός είναι επαρκείς, και υπάρχει κεντρικό σύστημα θέρμανσης και κλιματισμού. Ιδιωτική επιχείρηση αναλαμβάνει τον καθαρισμό καθημερινά, άλλη την απολύμανση και την απομάκρυνση των εντόμων δύο φορές μηνιαίως και η υπηρεσία χρωματίζει τακτικά τους τοίχους. Τα κλινოსκεπάσματα πλένονται και απολυμαίνονται σε χώρο της Διεύθυνσης Αλλοδαπών Αττικής που έχει προβλεφθεί ειδικά για το σκοπό αυτό. Η τροφοδοσία των κρατούμενων δεν διασφαλίζεται με την καταβολή των 5, 87 ευρώ ημερησίως, όπως ισχυρίζεται ο αιτών, αλλά με την παροχή τριών καθημερινών γευμάτων τα οποία αλλάζουν καθημερινά και με μία φιάλη μεταλλικού νερού. Όλοι οι κρατούμενοι, συμπεριλαμβανομένου και του αιτούντος, είχαν πρόσβαση σε ενημέρωση και σε ψυχαγωγικά προγράμματα, ευθύς ως ο κοινός χώρος κάθε ορόφου εφοδιάστηκε με ραδιόφωνο καθώς και με εφημερίδες και περιοδικά. Τέλος, όταν ο αιτών παρουσίασε πρόβλημα υγείας, μεταφέρθηκε στην οδοντιατρική κλινική του δημόσιου Νοσοκομείου «Τζάννειο» όπου και του παρασχέθηκε αγωγή.

78. Ο αιτών για να τεκμηριώσει τους ισχυρισμούς του, επικαλείται τη νομολογία του Δικαστηρίου σε θέματα κρατήσεως αλλοδαπών με σκοπό την απέλασή τους, ειδικότερα τις αποφάσεις *Dougoz* κατά Ελλάδος (αρ 40907/98, CEDH 2001-II) *S.D.* κατά Ελλάδος (αρ 53541/07, 11 Ιουνίου 2009), *Tabesh* (όπως προαναφέρθηκε) και *A.A.* κατά Ελλάδος (αρ 12186/08, 22 Ιουλίου 2010), καθώς και τις εκθέσεις που συνέταξαν διάφοροι διεθνείς οργανισμοί ή όργανα όπως η Διεθνής Αμνηστία, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την Πρόληψη των βασανιστηρίων και της τιμωρίας ή της απάνθρωπης και εξευτελιστικής μεταχείρισης (CPT) (εκθέσεις οι οποίες συνετάγησαν μετά από τις επισκέψεις της στο κέντρο του Ασπροπύργου) ή ο ειδικός απεσταλμένος του ΟΗΕ για τα βασανιστήρια (αποστολή το 2010), και άρθρα που δημοσιεύτηκαν σε ελληνικές εφημερίδες (το 2009 και 2010), που αφορούσαν τις συνθήκες εν γένει στην Ελλάδα.

79. Το Δικαστήριο πιστοποιεί εκ νέου κατ' αρχήν, ότι το άρθρο 3 της Συνθήκης επικυρώνει μία από τις πλέον θεμελιώδεις αξίες των δημοκρατικών κοινωνιών και απαγορεύει με απόλυτους όρους τα βασανιστήρια και την απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση ή τιμωρία, τέτοια όπως εμφανίζονται τα συμβάντα και οι πράξεις του θύματος (*ιδε φερ' ειπείν, Labita c. Italie [GC] ,αρ. 26772.95, § 119, CEDH 2000-IV*).

80. *Επισημαίνει κατόπιν ότι, εάν επιτρέπεται στα Κράτη να θέτουν υπό κράτηση τους μετανάστες δυνάμει του « αναφαίρετου δικαιώματός τους να ελέγχουν(...) την είσοδο και την παραμονή των αλλοδαπών στην επικράτειά τους» (Amuur κατά Γαλλίας, 25 Ιουνίου 1996, § 41, Απόλυτο 1996-iii), το δικαίωμα αυτό πρέπει να ασκείται σύμφωνα με τις διατάξεις της Συμβάσεως (Mahdid et Haddar c. Autriche (déc), αρ 74762/01, 8 Δεκεμβρίου 2005). Επισημαίνει επίσης ότι πρέπει να λαμβάνει υπ' όψη την ειδική κατάσταση των προσώπων αυτών όταν πρόκειται να ελέγξει τους όρους εκτέλεσης του μέτρου κράτησης σύμφωνα με τις διατάξεις της Συμβάσεως (Riad et Idiab c. Belgique, αρ 29787/03 και 29810/03§ 100, 24 Ιανουαρίου 2008).*

81. *Το Δικαστήριο, προκειμένου για τις συνθήκες κράτησης, λαμβάνει υπ' όψη τις σωρευτικές συνέπειες αυτής καθώς και τους ειδικούς ισχυρισμούς του αιτούντος (Dougoz, όπως αναφέρθηκε παραπάνω). Ειδικότερα, ο χρόνος κατά τη διάρκεια του οποίου κρατήθηκε ένα άτομο, υπό παράνομες συνθήκες αποτελεί σημαντικό παράγοντα τον οποίο πρέπει να λάβουμε υπ' όψη μας (Alver c. Estonie, αρ 64812/01, 8 Νοεμβρίου 2005).*

82. *Ως προς τον υπερπληθυσμό των φυλακών, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι οι γενικές εκθέσεις που συνέταξε η Επιτροπή δεν αναφέρουν αναλυτικά τον ελάχιστο χώρο τον οποίο πρέπει να διαθέτει κάθε κρατούμενος που τίθεται σε χωριστά κελιά. Παρά ταύτα, από τις εθνικές εκθέσεις που συνέταξε η Επιτροπή για τα βασανιστήρια και από τις συστάσεις οι οποίες έγιναν προς τα Κράτη, συνάγεται ότι ο ελάχιστος σταθερός χώρος που θα έπρεπε να οριστεί είναι τα 4 τετραγωνικά μέτρα ανά κρατούμενο. Το Δικαστήριο, το ίδιο, το οποίο έκρινε σε υποθέσεις στις οποίες ο αιτών διέθετε λιγότερο από 3 τετραγωνικά μέτρα προσωπικού χώρου, εκτίμησε ότι το στοιχείο αυτό, από μόνο του, επαρκεί για να συμπεράνει κανείς παραβίαση του άρθρου 3 της Συμβάσεως (Ananyev et autres c. Russie, αρ 42525/07 και 60800/08, §§ 144-145, 10 Ιανουαρίου 2012, με άλλες παρατηρήσεις).*

83. *Αντίθετα, σε υποθέσεις στις οποίες ο υπερπληθυσμός δεν ήταν σημαντικός ώστε να δημιουργεί αυτός ο ίδιος πρόβλημα υπό το πρίσμα του άρθρου 3, το Δικαστήριο επεσήμανε ότι και άλλες πλευρές των συνθηκών κράτησης έπρεπε να ληφθούν υπ' όψη για τον έλεγχο της τήρησης της διατάξεως αυτής.*

Μεταξύ των στοιχείων αυτών περιλαμβάνονται η δυνατότητα της ατομικής χρήσης των τουαλετών, ο εξαερισμός, η πρόσβαση στο φυσικό φως και στον αέρα, η επαρκής θέρμανση, και η τήρηση των βασικών κανόνων υγιεινής.

Εξάλλου, ακόμη και στις υποθέσεις όπου κάθε κρατούμενος διέθετε 3 με 4 τετραγωνικά μέτρα, το Δικαστήριο επιβεβαίωσε την παραβίαση του άρθρου 3, εφ' όσον την απουσία χώρου συνόδευε η απουσία αερισμού και φωτός (*Moisseïev c. Russie*, αρ. 62936/00, 9 Οκτωβρίου 2008. Ίδε επίσης *Vlassov c. Russie*, αρ. 78146/01, § 84, 12 Ιουνίου 2008, *Babouchkine c. Russie*, αρ. 67253/01, § 44, 18 Οκτωβρίου 2007), την δυνατότητα μιας περιορισμένης ευχέρειας για περίπατο στο ύπαιθρο (*Istvan Gabor Kovacs c. Hongrie*, αρ. 15707/10, §26, 17 Ιανουαρίου 2012) ή ολικής απουσίας προσωπικών στιγμών στα κελιά (ίδε *mutatis mutandis*, *Belevitski c. Russie*, αρ. 72967/01, §§ 73-79, 1^η Μαρτίου 2007. *Khoudoyorov c. Russie*, αρ. 6847/02, §§ 106-107, CEDH 2005-X μ και *Nosvosselon c. Russie* αρ. 66460/01, §§32 και 40-43, 2 Ιουνίου 2005).

84. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι ο αιτών κρατήθηκε, από τις 7 Ιουλίου έως τις 23 Οκτωβρίου 2010, στο κέντρο καταστολής λαθρομετανάστευσης του Ασπροπύργου.

85. Το Δικαστήριο επισημαίνει επίσης ότι οι διάδικοι παρουσιάζουν καταθέσεις που δεν συμπίπτουν ως προς τις συνθήκες κράτησης που επικρατούν στο κέντρο του Ασπροπύργου.

86. Το Δικαστήριο δέχεται ότι ο αιτών ενίσταται για τον υπερπληθυσμό, την απουσία χρημάτων για να τραφεί (το χορηγούμενο ποσό από τη διοίκηση αρκεί για την αγορά μόνον δύο σάντουιτς ημερησίως), καθώς και για την απουσία αερισμού και φωτισμού, συνθηκών υγιεινής και υποδομών για τη διατροφή των κρατουμένων και χώρου για φυσική άσκηση (παράγραφος 28 παραπάνω). Από την πλευρά του, το ελληνικό δημόσιο ισχυρίζεται ότι το κέντρο διαθέτει επαρκή ντους και WC, στα οποία η πρόσβαση είναι ελεύθερη, ότι σε κάθε όροφο υπάρχει χώρος 20 τετρ. μέτρων όπου οι κρατούμενοι μπορούν να τηλεφωνούν και να ενημερώνονται για τα δικαιώματά τους με ενημερωτικά σημειώματα, ότι κάθε θάλαμος διαθέτει δύο παράθυρα, ότι η τροφή παρέχεται από το εστιατόριο του αρχηγείου της Αστυνομίας Αττικής και ότι ο καθαρισμός και η απολύμανση των χώρων διενεργούνται τακτικά από μια επιχείρηση (παράγραφοι 36-42 παραπάνω).

87 Το Δικαστήριο δέχεται ότι σύμφωνα με τις διαβεβαιώσεις του ελληνικού δημοσίου, το κέντρο την περίοδο κράτησης του αιτούντος δεχόταν 136 κρατούμενους σε συνολική επιφάνεια 240 τετρ. μετρ. (παράγραφοι 36 και 42 παραπάνω). Ανεξαρτήτως του πόση ακριβώς είναι η επιφάνεια του κελιού όπου ο κρατούμενος περνούσε το μεγαλύτερο μέρος των ημερών του, ο χώρος ο οποίος

κατά την ελληνική κυβέρνηση, είχε παραχωρηθεί στον κρατούμενο ήταν μικρότερος προς εκείνον που κατά τη νομολογία που αναφέρεται στην παραπάνω απόφαση *Ananyev et autres*, επαρκεί για να συμπεράνει κανείς την παραβίαση του άρθρου 3, και μόνον ως προς τη βάση αυτή.

88. Επίσης, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η Επιτροπή, στις αναφορές της για το κέντρο του Ασπροπύργου που συνετάγησαν μετά από τις δύο συνεχείς επισκέψεις της το 2008 και 2011 (παράγραφοι 57-58 παραπάνω), αναγνωρίζει ότι η κατάσταση στο κέντρο αυτό δεν είχε βελτιωθεί αισθητά κατά το χρόνο αυτό: τα κελιά ήταν βρώμικα και, κατά το χρόνο της επίσκεψής τους, οι κρατούμενοι δεν λάμβαναν είδη ατομικής υγιεινής ούτε καθαρές κουβέρτες. Το μέρος ήταν γεμάτο κατσαρίδες. Η πρόσβαση στις τουαλέτες στη διάρκεια της νύχτας ήταν πάντοτε προβληματική και η φυσική άσκηση των κρατουμένων εκτός του κτηρίου εξακολουθούσε να είναι αδύνατη, λόγω ελλείψεως εξωτερικής αυλής και παρά το γεγονός ότι το κτήριο περιβαλλόταν από άκτιστες οικόπεδα.

89. Το Δικαστήριο, υπό τις συνθήκες αυτές εκτιμά ότι λόγω της κράτησής του πέραν των τριών μηνών στο κέντρο του Ασπροπύργου, ο αιτών είχε υποβληθεί σε ταπεινωτική μεταχείριση, ασυμβίβαστη προς το άρθρο 3 της Συμβάσεως. Διαπιστώνεται συνεπώς παραβίαση της διατάξεως αυτής.

II. ΠΡΟΒΟΛΗ ΙΣΧΥΡΙΣΜΟΥ ΠΕΡΙ ΑΘΕΤΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 5 §§ 1 ΚΑΙ 4 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ

90. Ο αιτών ενίσταται ότι κανένα μέτρο δεν ελήφθη από τις αρχές για την εκτέλεση της αποφάσεως απέλασης, έτσι ώστε είχε ήδη κρατηθεί για έξι μήνες. Ενίσταται επίσης ότι καμία αρχή δεν αποφάνθηκε ως προς τη νομιμότητα της κρατήσεώς του. Ισχυρίζεται ότι υπάρχει παραβίαση του άρθρου 5§§ 1 και 4 το οποίο ορίζει:

Άρθρο 5§1

« Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα εις την ελευθερία και την ασφάλεια. Ουδείς επιτρέπεται να στερηθεί της ελευθερίας του ει μη εις τα ς ακόλουθους περιπτώσεις και συμφώνως προς τη νόμιμη διαδικασία:

Εάν πρόκειται περί νομίμου συλλήψεως ή κρατήσεως ατόμου με σκοπό όπως εμποδιστεί από το να εισέλθει παρανόμως στη χώρα ή εναντίον του οποίου εκκρεμεί διαδικασία απελάσεως ή εκδόσεως».

5 § 4

« Κάθε πρόσωπο στερούμενο της ελευθερίας του συνεπεία συλλήψεως ή κρατήσεως έχει δικαίωμα προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου για να αποφασίσει εντός βραχείας προθεσμίας για το νόμιμον της κρατήσεώς του και να διατάξει την απόλυσή του σε περίπτωση παρανόμου κρατήσεως.

A. Ως προς το παραδεκτόν**1. Μη τήρηση της προθεσμίας των έξι μηνών**

91. Το ελληνικό κράτος υποστηρίζει ότι οι τρεις πρώτες περίοδοι κρατήσεως του αιτούντος, από τις 20 Ιανουαρίου 2007 έως τις 5 Αυγούστου 2008, δεν δύνανται να αποτελέσουν αντικείμενο ερεύνης του Δικαστηρίου, διότι η προθεσμία των έξι μηνών που προβλέπεται στο άρθρο 35§ της Συμβάσεως δεν τηρήθηκε ως προς αυτές. Αναφέρει επίσης ότι ο αιτών δεν άσκησε τα ένδικα μέσα τα οποία διέθετε κατά των τριών αποφάσεων της Διεύθυνσης Αλλοδαπών Θεσσαλονίκης η οποία διέταξε την κράτησή του για τις υπό κρίση περιόδους.

92. Ο αιτών συναινεί με το ελληνικό δημόσιο ως προς την καθυστέρηση προσφυγής στο Δικαστήριο σε ότι αφορά στις τρεις περιόδους κράτησης του με την προθεσμία που περιελάμβαναν.

93. Το Δικαστήριο πράγματι, επισημαίνει ότι ο κανόνας των έξι μηνών προσδιορίζει το χρονικό όριο ελέγχου στο οποίο προβαίνει το Δικαστήριο και υποδεικνύει στα φυσικά πρόσωπα και στις αρχές την περίοδο πέραν της οποίας δεν ασκείται πλέον ο έλεγχος αυτός (Kadikis c. Lettonie (n° 62393/00, 25 Σεπτεμβρίου 2003).

94. Το Δικαστήριο επισημαίνει ότι ο αιτών κρατήθηκε για τέσσερις περιόδους με σκοπό την απέλασή του. Κατ' αρχήν, από τις 20 Ιανουαρίου μέχρι 20 Απριλίου 2007, έπειτα από τις 8 Οκτωβρίου 2007 μέχρι τις 8 Ιανουαρίου 2008 και στη συνέχεια από τις 12 Μαΐου μέχρι τις 5 Αυγούστου 2008. Λόγω μη υποβολής προσφυγής, οι σχετικοί λόγοι καθίστανται για τις τρεις αυτές περιόδους απαράδεκτοι για τη μη τήρηση της προθεσμίας των έξι μηνών. Ως προς την τελευταία κράτηση, το Δικαστήριο παρατηρεί ότι κάλυψε την περίοδο από 12 Ιουνίου μέχρι 12 Δεκεμβρίου 2010. Περιλαμβάνεται συνεπώς εντός της προθεσμίας των έξι μηνών που προβλέπεται στο άρθρο 35§ 1 της Συμβάσεως.

2. Μη εξάντληση των εσωτερικών ενδίκων μέσων

95. Το ελληνικό Κράτος επισημαίνει κατ' αρχήν ότι ο αιτών δεν ήγειρε αντιρρήσεις κατά των αποφάσεων της 23^{ης} Ιανουαρίου 2007, 8 Οκτωβρίου 2007 και 12 Μαΐου 2008 οι οποίες διέταξαν την κράτησή του, όπως είχε τη δυνατότητα να το πράξει ενώπιον του προέδρου του διοικητικού Πρωτοδικείου της Θεσσαλονίκης (άρθρο 76§ 3 του νόμου αρ. 3386/ 2005). Κατά δεύτερο λόγο, διευκρινίζει ότι ο αιτών δεν κατέθεσε αίτηση αναστολής εκτέλεσης ούτε αίτηση προσωρινής διαταγής αναστολής κατά της αποφάσεως απέλασης. Εάν είχε διαταχθεί η αναστολή απέλασης, θα μπορούσε να εγείρει αντιρρήσεις και να υποστηρίξει ότι η κράτησή του εστερείτο νομίμου βάσεως. Τέλος, στις αντιρρήσεις του κατά της αποφάσεως της 12^{ης} Ιουνίου 2010 τις οποίες προέβαλε ενώπιον του διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών, ο αιτών δεν επικαλέστηκε ως λόγο άρσης της κράτησής του, ούτε την αίτηση ασύλου του ούτε τους όρους κράτησης στο κέντρο Ασπροπύργου.

96. Ο αιτών υποστηρίζει ότι δεν ήταν δυνατόν να ασκήσει αίτηση ακύρωσης ούτε αίτηση αναστολής εκτέλεσης διότι μετά την έκδοση της απόφασης της 23 Ιανουαρίου 2007, καμία νέα απόφαση περί απελάσεως δεν είχε εκδοθεί. Εξάλλου, ο αιτών επιβεβαιώνει ότι σύμφωνα με το ισχύον δίκαιο και νομολογία, η αποδοχή μιας αιτήσεως προσωρινής διαταγής συνεπάγεται την αναβολή απέλασης αλλά όχι αναγκαία και της κράτησης. Επικαλείται ορισμένες αποφάσεις των διοικητικών δικαστηρίων, εκ των οποίων μία αρκετά χαρακτηριστική την οποία παραθέτει, είναι η υπ'αρ. 4053 /2007 απόφαση του διοικητικού πρωτοδικείου Αθηνών, σύμφωνα με την οποία η αναστολή εκτέλεσης της απόφασης απελάσεως δεν θίγει το κύρος της απόφασης κράτησης και δεν δύναται να επιδρά στην κράτηση.

97. Το δικαστήριο επισημαίνει ότι ο στόχος του άρθρου 35§ 1 της Συμβάσεως είναι να δώσει στα συμβαλλόμενα Κράτη την ευκαιρία να αποτρέψουν ή να αποκαταστήσουν τις παραβιάσεις που ισχυρίζονται (οι αιτούντες) ότι διαπράττονται εναντίον τους πριν οι ισχυρισμοί αυτοί υποβληθούν στο Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Τα κράτη, συνεπώς, ενέχονται για τις πράξεις τους ενώπιον ενός διεθνούς οργανισμού μόνον αφού τους παρασχεθεί προηγουμένως η δυνατότητα να αποκαταστήσουν την κατάσταση σύμφωνα με τους κανόνες της εσωτερικής έννομης τάξης. Στο πλαίσιο του άρθρου αυτού, ο αιτών θα πρέπει να προβάλλει τα ένδικα μέσα που πράγματι είναι διαθέσιμα και επαρκή για να καταστεί δυνατόν σε αυτόν να τύχει της αποκατάστασης των παραβιάσεων που έχει

υποστεί (*Tanase c. Moldova [GC]*, αρ 7/08, § 120, CEDH 2010). Ο αιτών πρέπει να έχει ασκήσει νομίμως τα εσωτερικά ένδικα μέσα τα οποία είναι αληθοφανώς αποτελεσματικά και επαρκή και, όταν έχει ασκηθεί κάποιο ένδικο μέσο, η άσκηση άλλου ενδίκου μέσου του οποίου ο στόχος πρακτικά είναι ο ίδιος, δεν απαιτείται (*Kozacioglu c. Turquie [GC]*, αρ 2334/03, § 40, 19 Φεβρουαρίου 2009, και *Micallef c. Malte [GC]*, AP 179056/06, § 58, CEDH 2009).

98. Το Δικαστήριο επισημαίνει ότι μόνον η περίοδος κράτησης από 12 Ιουνίου έως 12 Δεκεμβρίου 2010 εμπίπτει στο πεδίο ελέγχου του Δικαστηρίου, οι λόγοι δε που αφορούν στις άλλες περιόδους που αναφέρονται από τον αιτούντα είναι εκπρόθεσμοι.

99. Όσον αφορά στην περίοδο αυτή, το Δικαστήριο παρατηρεί ότι ο αιτών κατέθεσε δύο αιτήσεις με τις οποίες ζητούσε την απόλυσή του. Την πρώτη στις 2 Ιουλίου 2010, ενώπιον του προέδρου του διοικητικού Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης, με την οποία υποστήριζε ότι δεν είναι επικίνδυνος για τη δημόσια τάξη και ασφάλεια, ότι δεν ήταν ύποπτος φυγής και ότι οι συνθήκες κράτησής στο κέντρο της Θέρμης ήσαν εξαιρετικά κακές. Τη δεύτερη, στις 10 Αυγούστου 2011, ενώπιον του προέδρου του διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών, με την οποία κατήγγειλε τη συνέχιση της κράτησής του ως καταστρατήγηση του άρθρου 76§3 του νόμου 3386/2005 σε σχέση με το στόχο του. Οι προσφυγές αυτές είχαν κατατεθεί δυνάμει του άρθρου 76§3 του νόμου 3386/2005 ο οποίος ήταν σε ισχύ την εποχή των συμβάντων. Απερρίφθησαν από τους προέδρους των διοικητικών πρωτοδικείων. Οι αλλαγές που επέφερε στο άρθρο 76 του νόμου, ο νόμος 3900/2010, τις οποίες επεσήμαινε η ελληνική κυβέρνηση, τέθηκαν σε ισχύ μόλις την 1^η Ιανουαρίου 2011, ενώ ο αιτών είχε ήδη απολυθεί.

100. Το Δικαστήριο εκτιμά συνεπώς ότι ο αιτών εξήντησε τα εσωτερικά ένδικα μέσα και απορρίπτει την ένσταση του ελληνικού δημοσίου.

101. Το Δικαστήριο αναγνωρίζει εξάλλου, ότι οι λόγοι αυτοί δεν είναι προδήλως αβάσιμοι κατά την έννοια του άρθρου 35§ 3 της Συμβάσεως. Δέχεται άλλωστε ότι δεν αντίκεινται σε κανένα άλλο λόγο περί απαραδέκτου.

Πρέπει συνεπώς να γίνου δεκτοί.

B. Επί της ουσίας

1. Άρθρο 5§ 1

102. Το ελληνικό δημόσιο υποστηρίζει ότι η κράτηση του αιτούντος, καθ'

όλη τη διάρκειά της, πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της διαδικασίας διοικητικής απέλασης, τούτο δε, κατά τη διάρκεια πολλών περιόδων εκ των οποίων καμία δεν υπερέβη το προβλεπόμενο όριο από το νόμο (άρθρο 76 του νόμου 3386/ 2005). Μία μόνον απόφαση απέλασης εκδόθηκε κατά του αιτούντος το 2004, η οποία εξακολούθησε να ισχύει αφού ο αιτών δεν κατέθεσε κατά της αποφάσεως αυτής ούτε αίτηση ακύρωσης ούτε αίτηση αναστολής εκτελέσεως. Απελύθη πολλές φορές, υπό τον όρο να εγκαταλείψει το ελληνικό έδαφος, αλλά όπως δεν συμμορφώθηκε προς την επιταγή αυτή, κάθε φορά ετίθετο υπό κράτηση. Ο λόγος δε ήταν ότι κρινόταν ως ύποπτος φυγής, κάτι που τελικά έλαβε χώρα δύο φορές από τους προέδρους των διοικητικών δικαστηρίων της Θεσσαλονίκης και των Αθηνών.

103. Σε ότι αφορά στην κράτηση του αιτούντος το 2010, η ελληνική κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι αυτός μεταφέρθηκε στις 7 Ιουλίου στο κέντρο του Ασπροπύργου με σκοπό την απέλασή του, γιατί οι γεωργιανές αρχές είχαν εκδώσει ταξιδιωτικά έγγραφα (παράγραφος 24 παραπάνω). Οι ελληνικές αρχές κινήθηκαν ταχύτατα προς την κατεύθυνση αυτή και προέβησαν σε όλες τις αναγκαίες ενέργειες ώστε να καταστεί δυνατή η απέλαση του αιτούντος. Η έκδοση όμως των ταξιδιωτικών εγγράφων μπορεί ενίοτε σε παρόμοιες περιπτώσεις να διαρκέσει, είτε γιατί οι προξενικές αρχές καθυστερούν να τα εκδώσουν, είτε γιατί ορισμένες χώρες δεν διαθέτουν Προξενείο στην Ελλάδα και διότι οι σχετικές διαδικασίες λαμβάνουν χώρα στο υπουργείο της χώρας καταγωγής του προσώπου που πρόκειται να απελαθεί. Έτσι, οι δυσχέρειες αυτές και οι καθυστερήσεις δεν καταλογίζονται στις ελληνικές αρχές και δεν είχαν ως στόχο να οδηγήσουν στην πραγματική ακύρωση της διαδικασίας απέλασης.

104. Τέλος, η ελληνική κυβέρνηση εξηγεί ότι, το γεγονός πως ο αιτών δεν απελάθηκε οφειλόταν στην αίτηση ασύλου που κατέθεσε στις 14 Ιουλίου 2010. Πράγματι, η αίτηση ασύλου αναστέλλει την εκτέλεση της απόφασης απέλασης, αλλά δεν επιφέρει άρση της κράτησης. Η αντίθετη γνώμη προσκρούει στους όρους του άρθρου 18 της οδηγίας 2005/85/EK και του άρθρου 13 του υπ' αρ. 114/2010 διατάγματος (που ενσωμάτωσε την οδηγία στο ελληνικό δίκαιο, και η οποία προέβλεπε ότι κάθε κρατούμενος που υποβάλλει αίτηση ασύλου ενώ βρίσκεται σε διαδικασία απέλασης παραμένει υπό κράτηση, καθ' όλο το χρόνο που εξετάζεται, κατ' απόλυτη προτεραιότητα, η αίτησή του) και ενισχύει τις καταχρηστικές και χωρίς βάση αιτήσεις ασύλου που κατατίθενται από αλλοδαπούς οι οποίοι στην πραγματικότητα είναι οικονομικοί μετανάστες.

105. Ο αιτών υποστηρίζει ότι δεν ήταν δυνατόν να κρατείται πέραν των τριών μηνών κατ' εφαρμογήν του άρθρου 76§§1 β) και 3 του νόμου 3386/2005, αφού η διάταξη της παραγράφου 3 όριζε ρητά κατά το χρόνο εκείνο ότι η κράτηση δεν ήταν δυνατόν να υπερβαίνει τους τρεις μήνες. Επομένως, ο συνολικός χρόνος κράτησης ανήλθε σε δέκα πέντε μήνες. Η κράτησή του συνεπώς πέραν των τριών μηνών ήταν παράνομη, εφ' όσον στηρίζεται σε απόφαση απέλασης που δεν κατέστη δυνατόν να εκτελεστεί στην προβλεπόμενη προθεσμία. Ο αιτών προσάγει για το σκοπό μία σειρά αποφάσεων του προέδρου του διοικητικού Πρωτοδικείου της Θεσσαλονίκης, οι οποίες εκδόθηκαν μεταξύ των ετών 2007 και 2009 και με τις οποίες έκρινε παράνομες τις αποφάσεις που παρέτειναν την κράτηση των ενδιαφερομένων πέραν των τριών μηνών εν αναμονή της απέλασής τους.

106. Ο αιτών ισχυρίζεται ακόμη ότι η απόφαση απελάσεως και κρατήσεως για παράτυπη διαμονή στο ελληνικό έδαφος ήταν παράνομη, παρά το γεγονός ότι η παραμονή δεν παρουσίαζε τα στοιχεία υποτιθέμενης παρατυπίας. Βεβαιώνει πράγματι ότι είχε πάρει στις 30 Ιουνίου 2003, επίσημη βεβαίωση με την οποία αναγνωριζόταν ότι είχε καταθέσει στη Νομαρχία Θεσσαλονίκης αίτηση για παράταση της άδειας παραμονής του. Παρά ταύτα, μέχρι σήμερα, η αίτηση αυτή είναι ακόμη εκκρεμής αφού δεν εδόθη καμία συνέχεια θετική ή αρνητική.

107. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι σε θέματα « ορθότητας» μιας κράτησης, συμπεριλαμβανομένης της τήρησης των «νομίμων διαδικασιών», η Σύμβαση παραπέμπει ως προς το ουσιώδες στοιχείο, στην υποχρέωση τήρησης των ουσιαστικών κανόνων, όπως της διαδικασίας της εθνικής νομοθεσίας, αλλά απαιτεί επιπροσθέτως όπως κάθε στέρηση της ελευθερίας συμφωνεί προς το στόχο του άρθρου 5: να προστατεύει το άτομο κατά της αυθαιρεσίας (*ιδε, μεταξύ άλλων, Chahal c. Royaume-Uni, 15 Νοεμβρίου 1996, § 118, Recueil des arrêts et décisions 1996-V και Čonka c. Belgique, αρ. 51564/99 § 39, CEDH 2002-1*).

108. Το Δικαστήριο επισημαίνει στη συνέχεια ότι, το άρθρο 5§1 f) δεν απαιτεί να θεωρείται ευλογοφανώς αναγκαία η κράτηση προσώπου εναντίον του οποίου είναι σε εξέλιξη διαδικασία απελάσεως, για να το εμποδίσει φερ' ειπείν να διαπράξει αδίκημα ή να διαφύγει. Ως προς αυτό το άρθρο 5§ 1 f) δεν προβλέπει την ίδια προστασία με το άρθρο 5§ 1c). Πράγματι, απαιτεί μόνον να έχει αρχίσει η διαδικασία απέλασης. Ως προς τους στόχους του άρθρου 5§ 1 f) συνεπώς, δεν λαμβάνεται υπόψη αν η αρχική απόφαση απελάσεως είναι § 1 f) είναι σύλληψη εναντι της εθνικής νομοθεσίας ή της Συμβάσεως. Το Δικαστήριο τονίζει όμως ότι

μόνον η εξέλιξη της διαδικασίας απέλασης αιτιολογεί τη στέρηση της ελευθερίας που στηρίζεται στη διάταξη αυτή. (Efreimidze, όπως αναφέρθηκε παραπάνω, § 54 Takish c.Grèce αρ 2853/09, § 41, 17 Ιανουαρίου 2012).

109. Συγκεκριμένα, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι η στέρηση της ελευθερίας του αιτούντος είχε στηριχθεί στο άρθρο 76 §§ 11 β) και 3 του ν. 3386/2005, και είχε ως στόχο να εγγυηθεί τη δυνατότητα να προβεί στην απέλασή του. Η κράτηση, αρχικά, είχε διαταχθεί στις 23 Ιανουαρίου 2007 ταυτόχρονα με την απέλαση. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι η απόφαση αυτή ως προς αυτά τα στοιχεία της δεν δύναται να αποτελέσει νομίμως το αντικείμενο καμίας αιτιάσεως, λόγω μη τηρήσεως από τον αιτούντα έναντι αυτής, της προθεσμίας των έξι μηνών που προβλέπει το άρθρο 35§ 1 της Συμβάσεως.

110. Το Δικαστήριο επισημαίνει επίσης ότι ο αιτών συνελήφθη τρεις φορές και αφέθη αντίστοιχα ελεύθερος στις 20 Απριλίου 2007, στις 8 Ιανουαρίου 2008 και στις 5 Αυγούστου 2008, γιατί ο χρόνος κράτησής του είχε υπερβεί το μέγιστο προβλεπόμενο όριο από τον νόμο, χωρίς να καταστεί δυνατή η απέλαση, λόγω ελλείψεως των αναγκαίων ταξιδιωτικών εγγράφων. Ωστόσο, ούτε οι περίοδοι αυτές μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο ελέγχου από το Δικαστήριο, διότι, όπως το ίδιο το αναγνώρισε (παράγραφος 96 παραπάνω), κείνται εκτός της προθεσμίας των έξι μηνών που προβλέπει το άρθρο 35§ 1. Ο έλεγχος του Δικαστηρίου για το άρθρο 5§1 θα περιοριστεί συνεπώς στην περίοδο από 12 Ιουνίου 2010 μέχρι τις 12 Δεκεμβρίου 2010.

111. Από αυτή την άποψη, το Δικαστήριο παρατηρεί ότι ο αιτών συνελήφθη τέταρτη φορά στις 12 Ιουνίου 2010, ενώ βρισκόταν ακόμη στην Ελλάδα. Στις 7 Ιουλίου 2010, ο αιτών μεταφέρθηκε στο κέντρο Ασπροπύργου ως αποτέλεσμα εφαρμογής της απόφασης της απελάσεως της 23 Ιανουαρίου 2007. Στις 14 Ιουλίου 2010, κατέθεσε αίτηση ασύλου.

112. Κατά το χρόνο αυτόν, ο αιτών προσέφυγε δύο φορές στο διοικητικό πρωτοδικείο Θεσσαλονίκης και Αθηνών, διαμαρτυρόμενος για το κατά πόσον ήταν νόμιμη η κράτησή του. Τα δικαστήρια αυτά απέρριψαν τις προσφυγές του, με το σκεπτικό κυρίως ότι ο αιτών δεν είχε τακτοποιήσει την κατάστασή του από το 1997 και δεν είχε συμμορφωθεί στις διάφορες αποφάσεις οι οποίες τον διέταζαν να εγκαταλείψει την ελληνική επικράτεια (παράγραφοι 23 και 25 παραπάνω).

113. Ως προς το αίτημα ασύλου, το Δικαστήριο δέχεται ότι από το εσωτερικό δίκαιο συνάγεται ότι, εάν μια τέτοια αίτηση αναστέλλει το μέτρο απέλασης, δεν αναστέλλει και την κράτηση. Το εσωτερικό δίκαιο επιβάλλει μόνον

ότι η αίτηση ασύλου πρέπει να εξεταστεί κατά προτεραιότητα (άρθρο 13 του διατάγματος αρ 114/ 2010- παράγραφος 48 παραπάνω).

114. Τέλος, το Δικαστήριο δέχεται ότι ο αιτών αφέθη ελεύθερος στις 12 Δεκεμβρίου 2010, δηλαδή εντός της προθεσμίας των έξι μηνών, όπως ορίζεται από την εσωτερική νομοθεσία (άρθρο 76§ 3 του νόμου αρ 3386/2005 όπως τροποποιήθηκε) και όπως το προσδιόριζε η απόφαση της 12^{ης} Ιουνίου 2010 (παράγραφος 21 παραπάνω).

115. Ούτως εχόντων των πραγμάτων, το Δικαστήριο κρίνει ότι η κράτηση του αιτούντος δεν ήταν αυθαίρετη και ότι δεν μπορεί να εκτιμηθεί ως μη « ορθή» κατά την έννοια του άρθρου 5§1 f) της Συμβάσεως.

116. Κατά συνέπεια, δεν υπάρχει παραβίαση του άρθρου αυτού.

2. Άρθρο 5§ 4

117. Το ελληνικό δημόσιο τονίζει ότι υπάρχει νομολογία των εθνικών δικαστηρίων και ειδικότερα του διοικητικού πρωτοδικείου Αθηνών, σχετική με το άρθρο 76§ 3 του νόμου αρ 3386/2005, νομολογία η οποία είναι μάλιστα προγενέστερη του χρόνου κατά τον οποίον έλαβαν χώρα τα γεγονότα αυτά, κατά την οποία η ύπαρξη αιτήσεως ασύλου και απρόσφορων όρων κράτησης- ως προς την υγεία του κρατουμένου, ενδεχομένως- καθιστούν την κράτηση παράνομη και επιβάλλουν την απόλυση του κρατουμένου χωρίς να απαιτείται η επιβολή προθεσμίας για να εγκαταλείψει την επικράτεια. Άρα, ο αιτών, ο οποίος εκπροσωπείτο από δικηγόρο, στην υποβολή των αντιρρήσεων του της 10^{ης} Αυγούστου 2010 ενώπιον του προέδρου του διοικητικού πρωτοδικείου Αθηνών, δεν έκαμε καμία μνεία για την αίτηση ασύλου της 14^{ης} Ιουλίου 2010 ούτε για τις συνθήκες κράτησης στο κέντρο Ασπροπόργου.

118. Η ελληνική κυβέρνηση υποστηρίζει ότι, εξάλλου, ο αιτών θα έπρεπε να είχε καταθέσει αίτηση αναστολής εκτέλεσης του μέτρου απέλασης ή αίτηση προσωρινής διαταγής για το σκοπό αυτόν. Εάν οι αιτήσεις αυτές είχαν γίνει δεκτές, θα μπορούσε στις αντιρρήσεις του να αμφισβητήσει τη νομιμότητα της κράτησης για έλλειψη νομίμου βάσεως. Το ελληνικό δημόσιο ισχυρίζεται ομοίως ότι ακόμη και μετά την απόρριψη των αντιρρήσεων του, στις 11 Αυγούστου 2001, ο αιτών, θα μπορούσε να είχε καταθέσει προσφυγή επανεξέτασης της νομιμότητας της κράτησής του επικαλούμενος νέα στοιχεία, όπως το προβλέπει το άρθρο 76§ 5 του νόμου αρ 3386/2005.

119. Ο αιτών επαναφέρει ως επί το πλείστον τα επιχειρήματά του σχετικά με την εξάντληση των εσωτερικών ενδίκων μέσων.

120. Το Δικαστήριο επισημαίνει ότι η έννοια του «lawfulness» («ορθότητα», «νομιμότητα») πρέπει να έχει την ίδια έννοια με την παράγραφο 4 του άρθρου 5 της Συμβάσεως παρά με την παράγραφο 1, έτσι ώστε ο κρατούμενος να έχει το δικαίωμα ελέγχου της κράτησής του υπό το πρίσμα όχι μόνον του εσωτερικού δικαίου, αλλά και της Συμβάσεως, των γενικών αρχών που καθιερώνει και του σκοπού των περιορισμών που επιτρέπει η παράγραφος 1. Το άρθρο 5§ 4 δεν διασφαλίζει το δικαίωμα του δικαστικού ελέγχου με τέτοια ευρύτητα που να παρέχει την αρμοδιότητα στο δικαστήριο να μεταβιβάσει, για το σύνολο των μερών της υπόθεσης, συμπεριλαμβανομένων και των λόγων καθαρής σκοπιμότητας, την δική του εκτίμηση σε εκείνη της αρχής από την οποία απαγγέλλεται η απόφαση. Επιθυμεί όμως έναν έλεγχο αρκετά διευρυμένο, που να εκτείνεται σε κάθε έναν όρο απαραίτητο για την ορθότητα της κράτησης έναντι της παραγράφου 1 (Chahal, § 127, Dougoz, § 61).

121. Το Δικαστήριο παρατηρεί κατ' αρχήν ότι, ο νόμος 3900/2010, τον οποίον επικαλείται το ελληνικό δημόσιο ετέθη σε ισχύ την 1^η Ιανουαρίου 2011. Συνεπώς, κατά τον χρόνο εκείνον, τα διοικητικά δικαστήρια της Θεσσαλονίκης και των Αθηνών είχαν ήδη αποφανθεί επί των αντιρρήσεων του αιτούντος, τούτο δε, με εφαρμογή του άρθρου 76 του νόμου 3386/ 2005 στην πρωτότυπη έκδοσή του τη μη τροποποιημένη.

122. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει επίσης ότι έχει ήδη αποφανθεί, σύμφωνα με το ελληνικό δίκαιο, στο θέμα της αποτελεσματικότητας του δικαστικού ελέγχου της κράτησης προσώπων με σκοπό την διοικητική τους απέλαση.

123. Ειδικότερα, σε ότι αφορά στην τρίτη παράγραφο του άρθρου 76 του νόμου 3386/ 2005, το Δικαστήριο αναγνώρισε ήδη ότι οι αντιρρήσεις τις οποίες δύναται να διατυπώσει αλλοδαπός κατά της απόφασης που διατάσσει την κράτησή του, δεν παρέχουν ρητά στο δικαστή την εξουσία να εξετάσει τη νομιμότητα της απέλασης, η οποία, κατά το ελληνικό δίκαιο, αποτελεί τη νομική θεμελίωση της κράτησης. Το άρθρο 76§ 4, έτσι όπως έχει συνταχθεί, επέτρεπε στα δικαστήρια να εξετάσουν μόνον την απόφαση περί κρατήσεως μόνον όσον αφορά στον κίνδυνο φυγής ή απειλής για τη δημόσια τάξη (S.D. c.Grèce, § 73, Tabesh, § 62 και A.A. c. Grèce, § 73, όπως αναφέρονται παραπάνω).

124. Κατά τη γνώμη του Δικαστηρίου, ο αιτών έθεσε υπό αμφισβήτηση το θέμα των ορίων ελέγχου της νομιμότητας της κράτησης, όπως προβλέπεται από

την παλαιότερη διατύπωση του άρθρου 76§ 4, όπως αυτό είχε γίνει δεκτό από τις αποφάσεις *S.D. c.Grèce*, § 73 και *Tabesh* (§ 62, *in fine*), όπως αναφέρονται παραπάνω, (*ίde a contratio*, *Bygylashvili c. Grèce*, αρ 58164/10, §§ 70-71, 25 Σεπτεμβρίου 2012 και *Chkhartishvili c. Grèce*, αρ 22910/10, § 83, 2 Μαΐου 2013).

125. Κατά συνέπεια, το Δικαστήριο κρίνει ότι οι ανεπάρκειες του εσωτερικού δικαίου ως προς την αποτελεσματικότητα του δικαστικού ελέγχου της κράτησης με σκοπό την απέλαση που το είχαν οδηγήσει να αποδεχθεί στις υποθέσεις αυτές την του παραβίαση του άρθρου 5§ 4 της Συμβάσεως, εξακολουθούν να ισχύουν επί του συγκεκριμένου θέματος. Υπήρξε συνεπώς παραβίαση της διατάξεως αυτής.

III. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ

126. Κατά την έννοια του άρθρου 41 της Συμβάσεως,

« Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Συμβάσεως ή των Πρωτοκόλλων της, και αν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλομένου Μέρους δεν επιτρέπει Παρά μόνο ατελή εξάλειψη των συνεπειών της παραβίασης αυτής, το Δικαστήριο χορηγεί, εφ' όσον είναι αναγκαίο, στον παθόντα δίκαιη ικανοποίηση».

A. Ζημία

127. Ο αιτών απαιτεί 20 000 ευρώ (EUR) ως ηθική βλάβη την οποία υπέστη.

128. Το ελληνικό δημόσιο υποστηρίζει ότι το ποσό αυτό είναι υπερβολικό και αδικαιολόγητο και ότι η πιστοποίηση της παραβίασης αποτελεί επαρκή δίκαιη ικανοποίηση. Επισημαίνει επίσης ότι εάν το Δικαστήριο ώφειλε να επιδικάσει δίκαιη ικανοποίηση, το ποσό αυτής δεν θα έπρεπε να υπερβαίνει τα ποσά που έχουν επιδικασθεί στις αποφάσεις *Tabesh* (όπως αναφέρθηκε παραπάνω) και *Kaja c. Grèce* (αρ 32927/03, 27 Ιουλίου 2006), δηλαδή αντιστοίχως 8 000 ευρώ και 5 000 ευρώ. Κρίνει ότι η επιδίκαση σε ατομικές περιπτώσεις υπέρμετρων ποσών ως ηθική βλάβη περιορίζει τους πόρους που θα μπορούσαν να διατεθούν για την απόλειψη των προβλημάτων που εμφανίζονται στη βάση των αναγνωριζομένων παραβιάσεων, ειδικότερα στη σημερινή οικονομική συγκυρία.

129. Το δικαστήριο παρατηρεί ότι έχει διαπιστώσει παραβιάσεις των

άρθρων 3 και 5§ 4 της Συμβάσεως. Κρίνει ότι πρέπει να επιδικάσει στον αιτούντα το ποσό των 8 000 ευρώ ως ηθική βλάβη.

Β. Έξοδα και δικαστική δαπάνη

130. Το Δικαστήριο επισημαίνει ότι ο αιτών δεν έχει υποβάλει κανένα αίτημα επιστροφής εξόδων και δικαστικής δαπάνης. Συνεπώς δεν επιδικάζει σε αυτόν κανένα ποσό για έξοδα και δικαστική δαπάνη.

Γ. Τόκοι υπερημερίας

131. Το Δικαστήριο κρίνει σκόπιμο να υπολογίσει το επιτόκιο των τόκων υπερημερίας βάσει του επιτοκίου διευκόλυνσης των δανείων της κεντρικής ευρωπαϊκής Τράπεζας, προσαυξανόμενου κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΟΜΟΦΩΝΩΣ,

1. Δέχεται την αίτηση ως προς τον λόγο που στηρίζεται στο άρθρο 3 και το οποίο στοχεύει στις συνθήκες κράτησης στο κέντρο καταστολής της λαθρομετανάστευσης του Ασπροπύργου καθώς και εκείνους που στηρίζονται στο άρθρο 5 §§ 1 και 4 της Συμβάσεως (για την περίοδο από 12 Ιουνίου έως 12 Δεκεμβρίου 2010) και απορρίπτει αυτήν ως απαράδεκτη προς το επιπλέον.

2. Αναγνωρίζει ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 3 της Συμβάσεως, σε ότι αφορά στις συνθήκες κράτησης του αιτούντος στο κέντρο καταστολής της λαθρομετανάστευσης του Ασπροπύργου.

3. Αναγνωρίζει ότι δεν υπήρξε παραβίαση του άρθρου 5§ 1 της Συμβάσεως.

4. Αναγνωρίζει ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 5§4 της Συμβάσεως.

5. Αποφαίνεται ότι

α) το εναγόμενο ελληνικό Δημόσιο οφείλει να καταβάλει στον αιτούντα, εντός τριών μηνών, από την ημέρα κατά την οποία η απόφαση θα καταστεί οριστική σύμφωνα με το άρθρο 44§ 2 της Συμβάσεως), 8 000 ευρώ (οκτώ χιλιάδες ευρώ), προστιθέμενου κάθε ποσού το οποίο ενδεχομένως οφείλεται ως

φόρος, για ηθική ζημία (βλάβη).

β) από της λήξεως της εν λόγω προθεσμίας και μέχρι την καταβολή, το ποσό αυτό θα προσαυξάνεται με τον απλό τόκο και επιτόκιο ίσο προς το επιτόκιο διευκόλυνσης που χορηγεί η Κεντρική Ευρωπαϊκή Τράπεζα και εφαρμόζεται την περίοδο αυτή, αυξανόμενο κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες.

6. Απορρίπτει το αίτημα περί δικαίας ικανοποίησης ως προς το επιπλέον.

Συνετάγη στη γαλλική γλώσσα, στη συνέχεια δε κοινοποιήθηκε εγγράφως στις 12 Δεκεμβρίου 2013, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 77 §§ 2 και 3 του κανονισμού.

André Wampach
Αναπληρωτής Γραμματέας

Isabelle Berro- Lefèvre
Πρόεδρος

Ακριβής μετάφραση από
φωτοτυπημένο αντίγραφο
Αθήνα, 01/02/2014
Η μεταφράστρια
B. Αυγερινοπούλου